

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาทักษะการฟัง พูด ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. การสอนทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ
3. การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning)
4. แผนการจัดการเรียนรู้
5. บริบทของโรงเรียน
6. ความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญและจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไว้ดังนี้

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของ สถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อ ภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบ อาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอัน หลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้ อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิด รวบรวมและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม
2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม
3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศ ในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และ เปิดโลกทัศน์ของตน
4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศใน สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานใน การศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 2) ได้กล่าวถึงสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไว้ ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็น
ในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
และนำไปใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและ
วัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการ
เรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา
ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ
การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

3. คุณภาพผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 3) ได้กล่าวถึงคุณภาพของ
ผู้เรียนหลังเรียนจบสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในแต่ละช่วงชั้น ไว้ดังนี้

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่าง ๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำ
บรรยายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทหรือกรอง และบทละครสั้น
ถูกต้องตามหลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความสัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง
รูปแบบต่าง ๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่าง ๆ สัมพันธ์กับ
ประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน

2. จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็น
จากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

3. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียงตัว
ประสบการณ์ สถานการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจและสื่อสารอย่างต่อเนื่อง
และเหมาะสม เลือกและใช้คำขอร้อง คำชี้แจง คำอธิบาย และให้คำแนะนำ พูดและเขียนแสดง
ความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือใน

สถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็น/ข่าว/เหตุการณ์ที่ฟังและอ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

4. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง/ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ เรื่อง และประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการ วิเคราะห์เรื่อง กิจกรรม ข่าว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และโลก พร้อมทั้งให้ เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

5. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับระดับของบุคคล เวลา โอกาส และสถานที่ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม แนะนำ และจัด กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

6. อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง โครงสร้างประโยค ข้อความ ส่วนวน คำพังเพย สุภาษิต และบทกลอนของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย วิเคราะห์/อภิปรายความเหมือน และความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้ อย่างมีเหตุผล

7. ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

8. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

9. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุป ความรู้/ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติ เป็น ภาษาต่างประเทศ

10. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัว เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การ เดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ ประมาณ 3,600-3,750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

11. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 8-46) ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไว้ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 4	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงง่ายๆ ที่ฟังและอ่าน	คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงในการทำอาหารและเครื่องดื่ม การประดิษฐ์ การใช้ยา/สลากยา การบอกทิศทาง ป้ายประกาศต่างๆ หรือการใช้อุปกรณ์ - คำสั่ง เช่น Look at the/here/over there./ Say it again/ Read and draw./ Put a/an in/on/under a/an/ Go to the window and open it./ Take out the book, open on page 17 and read it./ Don't go over there./ Don't be late. etc.
ม. 4		- คำขอร้อง เช่น Please look up the meaning in a dictionary./ Look up the meaning in a dictionary, please./ Can/Could you help me, please?/ Excuse me, could you ...? etc. - คำแนะนำ เช่น You should read everyday./ Think before you speak./ คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกมน Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish. etc. - คำสันธาน (conjunction) เช่น and/but/or
		- ตัวเชื่อม (connective words) เช่น First,... Second,... Third,... Next,... Then,... Finally,etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 4	<p>2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบทร้อยกรอง (Poem) สั้นๆ ถูกต้องตาม หลักการอ่าน</p> <p>3. เลือก/ระบุ ประโยคและข้อความ ให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (Non-Text Information) ที่อ่าน</p>	<p>ข้อความ นิทาน และบทร้อยกรอง การใช้ พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค - การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน - การอ่านบทร้อยกรองตามจังหวะ <p>ประโยค หรือข้อความ และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <ul style="list-style-type: none"> - วงคำศัพท์สะสมประมาณ 1,400-1,550 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)การตีความ/ถ่ายโอนข้อมูลให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง เช่น สัญลักษณ์ เครื่องหมาย กราฟ แผนภูมิ ตาราง ภาพสัตว์ สิ่งของ บุคคล สถานที่ต่างๆ โดยใช้ Comparison of adjectives/ adverbs/ Contrast : but, although/ Quantity words เช่น many/ much/ a lot of/ lots of/ some/ any/ a few/ few/ a little/ little etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. ระบุหัวข้อเรื่อง (Topic) ใจความสำคัญ (Main Idea) และตอบคำถามจากการฟังและ อ่าน บทสนทนา นิทาน และ เรื่องสั้น	บทสนทนา นิทาน เรื่องสั้น และเรื่องจากสื่อประเภท ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ เว็บ ไซด์ การจับใจความสำคัญ เช่น หัวข้อเรื่อง ใจความ สำคัญ รายละเอียดสนับสนุน คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ใช่หรือไม่- Yes/No Question - Wh-Question - Or-Question etc. - Tenses : present simple/ present continuous/ past simple/ future simple etc. - Simple sentence/ Compound sentence

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4	1. สนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูล เกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม และ สถานการณ์ต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน	ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การ ทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การ พูดแทรกอย่างสุภาพ การชักชวน ประโยค/ ข้อความ ที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคล
ม.4	2. ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ และ คำชี้แจง ตามสถานการณ์	ใกล้ตัว และสำนวนการตอบรับ การแลกเปลี่ยน ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและ ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือใน สถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม</p> <p>4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ ข้อมูล และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่าง เหมาะสม</p> <p>5. พูดและเขียนแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับ เรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ อย่างเหมาะสม</p>	<p>ภาษาที่ใช้ในการแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ เช่น</p> <p>Please.../..., please./ I'd like.../ I need.../ May/Can/Could...?/ Yes,../Please do./ Certainly./Yes, of course./ Sure./ Go right ahead./ Need some help?/ What can I do to help?/ Would you like any help?/ I'm afraid.../ I'm sorry, but.../ Sorry, but... etc.</p> <p>คำศัพท์ จำนวน ประโยค และข้อความที่ใช้ในการขอและให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่าน</p> <p>ภาษาที่ใช้ในการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น และให้เหตุผลประกอบ เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ สวย น่าเกลียด เสียงดัง ดี ไม่ดี จากข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ ในชีวิตประจำวัน เช่น Nice/ Very nice./ Well done!/ Congratulations. I like... because... /</p> <p>I love...because.../I feel... because...I think.../ I believe.../ I agree/disagree...I don't believe.../ I have no idea.../ Oh no! etc.</p>

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4	<p>1. พุคและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม ใกล้ตัว</p> <p>2. พุค/เขียน สรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ (Theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม</p> <p>3. พุค/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ</p>	<p>ประโยคและข้อความที่ใช้ในการบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ใกล้ตัว เช่น การเดินทาง การรับประทานอาหาร การเรียน การเล่นกีฬา ฟังเพลง การอ่านหนังสือ การท่องเที่ยว</p> <p>การจับใจความสำคัญ/แก่นสาระ การวิเคราะห์ ความเรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจ เช่น ประสบการณ์ ภาพยนตร์ กีฬา เพลง</p> <p>การแสดงความคิดเห็นและการให้เหตุผล ประกอบเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว</p>

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4	<p>1. ใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางสุภาพเหมาะสม ตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา</p> <p>2. บรรยายเกี่ยวกับเทศกาลวันสำคัญ ชีวิตความเป็นอยู่ และประเพณีของเจ้าของภาษา</p>	<p>การใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางในการสนทนา ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การชมเชย การใช้สีหน้าท่าทางประกอบ การพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ การกล่าวอวยพร การแสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธ</p> <p>ความเป็นมาและความสำคัญของเทศกาลวันสำคัญ ชีวิตความเป็นอยู่ และประเพณีของเจ้าของภาษา</p>

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	3. เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่นนิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4	1. บอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
ม.4	2. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย	ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4	1. ค้นคว้า รวบรวม และสรุป ข้อมูล/ ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่ง เรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/ การเขียน	การค้นคว้า การรวบรวม การสรุป และการ นำเสนอข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4	1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นใน ห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/ สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและ สถานศึกษา

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การ ประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการ สืบค้น/ค้นคว้า ความรู้/ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ	การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/การ ค้นคว้าความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการ เรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 สาระ คือ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และ สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก โดยใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งสิ้น 8 มาตรฐาน 20 ตัวชี้วัด

การสอนทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ

1. ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

ทักษะการฟัง เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ทักษะต่อ ๆ ไป ได้แก่ การพูด การอ่านและการเขียน การฟังแยกออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มต้น เน้นการฟังคำ วลี แล้วสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง รู้จักสังเกตและจับได้ว่าเสียงต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไร และระดับที่สอง เป็นการฟังประโยคและเรื่องราวเพื่อความเข้าใจ ดังนั้นการฝึกทักษะการฟัง จึงประกอบด้วย การฟังเสียงพยางค์ คำศัพท์ การสนทนา และเรื่องที่ฟังแล้วเข้าใจได้ (กุศยา แสงเดช. 2545 : 132)

1.1 ความหมาย

ริเวอร์ส (Rivers. 1982 : 16) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่สร้างความหมาย คือ เมื่อได้ยิน ผู้ฟังจะอาศัยคำ การเรียงลำดับคำและเสียงที่ได้ยินมาสร้างความหมาย

รอสท์ และ คูก (Rost. 1991 : 30; Cook. 1991 : 62) กล่าวว่า การฟังเป็นความสามารถในการตีความของสิ่งที่ได้ฟัง โดยเป็นลักษณะการถอดรหัสในสิ่งที่ไม่รู้มาก่อน โดยการพิจารณาจากตัวชี้แนะทางภาษา (Clue) มากกว่าที่จะเน้นการจับคู่เสียงกับความหมาย

อันเดอร์วูด (Underwood. 1993 : 1) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง การที่ผู้ฟังให้ความสนใจและพยายามที่จะเข้าใจความหมายของสิ่งที่ฟัง รวมทั้งพยายามที่จะเข้าใจความหมายตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารด้วย

นพเก้า ณ พัทลุง (2548 : 22) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็นใจความหลักจากสิ่งที่ได้ฟังอย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน เพราะผู้เรียนต้องเข้าใจสาระสำคัญจากสิ่งที่พูด อารมณ์และความคิดเห็นของผู้พูด ตลอดจนสามารถตอบสนองและระบุนความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดหรือบริบทของการพูดได้

วรินพร เจริญแล้ว (2552 : เว็บไซต์) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง กระบวนการของการได้ยินเสียง โดยผู้ฟังจะต้องสนใจและตั้งใจฟังเสียงนั้น แล้วใช้สมองแปลความหมายของเสียงจนเกิดความเข้าใจ และมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเสียงนั้น

ศศิกานต์ ปักสังคะเนย์ (2553 : 12) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง กระบวนการในการทำความเข้าใจ เสียงที่ได้ยินให้เกิดความหมายโดยมีการกำหนดจุดประสงค์ของการฟัง การจับสาระหรือจับประเด็นใจความสำคัญจากสิ่งที่ได้ยิน ในการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และฟังอย่างมีความหมาย ผู้ฟังต้องฟังด้วยความตั้งใจและสนใจ นอกจากนี้ผู้ฟังต้องมีความรู้ทางภาษาและประสบการณ์หรือความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่ฟังด้วย

จากความหมายของการฟังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การฟัง หมายถึง การตีความหมายของสิ่งที่ได้ยิน เพื่อให้เข้าใจความหมายตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร จนสามารถตอบสนองและระบุนความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดหรือบริบทของการพูดได้

1.2 แนวคิดในการสอนทักษะการฟัง

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะการฟังไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ประนอม สุรัสวดี (2535 : 31) กล่าวถึง แนวคิดในการสอนทักษะการฟัง ไว้ว่า การสอนการฟังเป็นกระบวนการในการฝึกให้นักเรียนได้ฟังเสียงและสำเนียงที่ถูกต้องตามหลักของภาษา โดยการฟังจากครูผู้สอนภาษาซึ่งมีความรู้ในเรื่องการออกเสียงอย่างถูกต้อง หรือถ้าสามารถจัดหาเทปบทเรียนที่พูดโดยเจ้าของภาษาได้ ก็ควรนำมาใช้เป็นต้นแบบในการเลียนการออกเสียงของนักเรียน หรือถ้าสามารถเชิญเจ้าของภาษามาเป็นผู้ออกเสียงให้นักเรียนฟังได้ จะเป็นการเรียนรู้เสียงที่ดีที่สุด และได้เสนอแนะเทคนิคการสอนฟังแก่ครู ดังนี้ ครูผู้สอนอาจนำเสียงภาษาไทยที่ใกล้เคียงมาเปรียบเทียบได้ แต่ไม่นำมากล่าวว่าออกเสียงเหมือนกันทุกตัว เพราะมีพยัญชนะและสระหลายตัวในภาษาอังกฤษที่ออกเสียงเป็นพิเศษ ไม่สามารถออกเสียงได้ เช่นเดียวกับภาษาไทย เช่น g, h, z เป็นต้น นอกจากนี้ครูอาจยกตัวอย่างเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะกับเสียงธรรมชาติต่าง ๆ เช่น w - เสียงลมพัด f - เสียงแมวขู่มียมโครช s - เสียงงู ch - เสียงรถไฟวิ่ง เป็นต้น

ฐปทอง กว้างสวาสดี (2549 : 27) กล่าวถึง แนวคิดในการสอนทักษะการฟังไว้ว่า ทักษะการฟังถือว่าเป็นทักษะแรกในการสื่อสาร ถ้าฟังไม่รู้เรื่องก็จะไม่สามารถโต้ตอบได้ ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องออกแบบกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะการฟัง ซึ่งสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจำเป็นต้องรู้ก่อนที่จะเตรียมกิจกรรม คือ การสอนทักษะฟังควรคำนึงถึงสถานการณ์ (Situation) หรือบริบท (Context) การเลือกเนื้อหา (Text) ต้องมีความหมายในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารก่อนที่จะให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมควรมีตัวอย่างหรือสาธิตกิจกรรมนั้นก่อน เพื่อให้ผู้เรียนทั้งชั้นเข้าใจก่อนจึงลงมือปฏิบัติ ผู้สอนควรออกแบบฝึกกิจกรรมการฟังที่หลากหลายและน่าสนใจ เช่น ฟังเทป แล้ววาดภาพหรือเติมเครื่องหมายลงในแผนผัง ผู้เรียนดูวิดีโอแล้วช่วยกันสรุปหรือเล่าเรื่อง

สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526 : 99-114) กล่าวถึง แนวคิดในการสอนฟัง ไว้ว่า ดังนี้

1. การสอนฟังและการออกเสียงเป็นการฝึกให้ผู้เรียนฟังเสียง และสำเนียงที่ถูกต้องของคำหรือกลุ่มคำ รวมทั้งประโยคจากบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่หรือเรียนผ่านมาแล้ว เพื่อให้จำเป็นแบบในการพูดต่อไป ในการสอนต้องให้นักเรียนฟังไปและพูดไป ถ้าสอนแต่เพียงให้ฟัง

อย่างเดียวไม่ทำให้ผู้ฟังก็ไม่เกิดประโยชน์ ดังนั้นในการสอนจึงต้องอาศัยทักษะการฟังและการพูดควบคู่กัน ซึ่งการสอนฟังและการออกเสียงจะเน้นการสอนเสียงสระและพยัญชนะที่เป็นปัญหาการสอนเสียงหนักเบา ระดับเสียงสูงต่ำ จังหวะ และการเว้นวรรคตอน

2. การฟังเพื่อความเข้าใจการสอนฟังเพื่อความเข้าใจ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนฟังบทเรียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเสียง คำศัพท์ และ โครงสร้าง ที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่หรือที่เคยเรียนมาแล้ว เพื่อให้ให้นักเรียนทำความเข้าใจภาษาอังกฤษจากเสียงที่ฟังอย่างแท้จริง เมื่อนักเรียนได้ฟังเสียงที่ถูกต้องจะทำให้เลียนแบบอย่างถูกต้อง และนักเรียนที่ได้รับการฝึกให้พูดจากสิ่งที่ตนได้ยินและมีความเข้าใจ จะเรียนได้เร็วกว่าฝึกให้พูดโดยไม่มีบทฝึกฟังเป็นบทนำ การฝึกให้นักเรียนฟังภาษาอังกฤษควรดำเนินมาตั้งแต่ขั้นต้น โดยให้ฟังคำสั่งง่ายๆ สั้นๆ เป็นภาษาอังกฤษและการสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการฟัง อาจจะสอนพร้อมกับการฝึกพูดหรือฝึกอ่านไปพร้อม ๆ กัน

อรุณี วิริยะจิตรา (2532 : 120-121) กล่าวถึง แนวคิดในการสอนทักษะการฟังไว้ว่า ในการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจข้อความที่ได้ฟัง ผู้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะและชนิดของสารที่ให้ผู้เรียนฟังก่อนว่าควรเป็นอย่างไรและควรคำนึงถึงขั้นตอนในการสอน เพราะส่วนประกอบเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จนเข้าใจข้อความที่ได้ยิน นอกจากนี้สารที่นำมาให้ผู้เรียนฟังควรมีลักษณะของสารที่พบจริงนอกห้องเรียน นั่นคือสารที่สร้างขึ้นมาจากด้วยเจตนาที่จะสื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งให้เจ้าของภาษาได้รับทราบ (Authentic Text) ไม่ใช่สารที่สร้างขึ้นมาจากภาษาที่ทำได้ง่ายเพื่อใช้เฉพาะในการเรียนการสอนภาษา สารประเภทนี้จะมีเจตนาแสดงรูปแบบของภาษามากกว่าที่จะมีเจตนาสื่อความหมายอันใด เป็นสารที่มีลักษณะไม่เหมือนจริง (Non-Authentic Text) แต่หากผู้สอนเห็นว่าภาษาที่สร้างขึ้นเพื่อสื่อความหมายกับเจ้าของภาษายากเกินไปสำหรับผู้เรียน ผู้สอนอาจสร้างสรรค์ภาษาที่ใช้ให้เหมือนจริงขึ้นมา (Simulated-Authentic Text) ซึ่งเป็นภาษาที่ไม่ยากหรือไม่ง่ายจนเกินไป แต่เขียนขึ้นด้วยเจตนาจะสื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ใช่เพื่อแสดงรูปแบบของภาษาแต่เพียงอย่างเดียว

เจเรมี อาร์เมอร์ (2546 : 136) กล่าวถึง แนวคิดในการสอนทักษะการฟังไว้ว่า เครื่องบันทึกเทปกับตัวเทปต้องมีคุณภาพดี และเมื่อเปิดแล้วต้องได้ยินกันทั่วห้องจึงจะทำให้การฟังมีประสิทธิภาพ ต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการฟัง การฟังครั้งเดียวไม่พอเพราะการฟังรอบแรก เป็นการฟังเพื่อรู้ว่าเรื่องที่ฟังเป็นอย่างไร และเมื่อได้ฟังเทป 2 หรือ 3 ครั้งจึงจะเข้าใจ ควรกระตุ้นให้นักเรียนตอบสนองต่อสิ่งที่ฟัง โดยการจับความหมาย และเจตนาของของผู้พูด หรือให้นักเรียนบอกความรู้สึกกับสิ่งที่ฟัง ภาระงานประกอบกิจกรรมการฟังต้องมีความเหมาะสมกับระดับของผู้ฟังและสอดคล้องกับสิ่งที่ฟัง ครูต้องจัดกิจกรรมการฟังให้เกิดประโยชน์สูงสุด คือให้มี

กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และภาระงานที่แตกต่างกันตามลักษณะของการฟังในแต่ละกิจกรรม

วรวรรณ เปลี่ยนบุญเลิศ (2539 : 75) กล่าวถึง แนวคิดในการสอนทักษะการฟัง ไว้ว่า พฤติกรรมการฟังสามารถจำแนกออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) ผู้ฟังสังเกตความแตกต่างของภาษาเกี่ยวกับ เสียง คำ การเน้นคำ และระดับเสียงขึ้นลงของข้อความ

2. การระลึก (Recognition) ผู้ฟังเข้าใจความหมายของข้อความสั้น ๆ ที่ได้ยิน

3. การรับความคิด (Reception) ผู้ฟังเข้าใจสัญลักษณ์ทางไวยากรณ์ คำศัพท์ ประโยค และบทความสั้น ๆ

4. ความเข้าใจ (Comprehension) ผู้ฟังสามารถเข้าใจคำอธิบาย คำสอนรู้จักจับใจความของข้อความที่ได้ยิน แม้จะมีคำที่ไม่รู้ความหมายแทรกอยู่ และสามารถฟังข้อความพูดอย่างรวดเร็วได้

5. การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้ฟังเข้าใจและแยกประเภทของข้อความที่ฟังได้ว่าเป็นภาษามาตรฐานหรือไม่ ตลอดจนเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกและความมุ่งหมายของผู้พูดจากน้ำเสียงและถ้อยคำที่เน้น ผู้ฟังสามารถประเมินได้ว่าภาษาที่ได้รับฟังนั้นเหมาะสมที่จะใช้ในการสื่อความคิด หรือไม่

เมื่อผู้สอนได้ตระหนักถึงความแตกต่างของระดับการฟังทั้ง 5 ระดับแล้ว ผู้สอนก็จะสามารถเตรียมแบบฝึกต่าง ๆ ในการสอนทักษะการฟังได้ โดยยึดพฤติกรรมการฟัง ทั้ง 5 ระดับ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการฟังของผู้เรียน ซึ่งลักษณะการฟังภาษาอังกฤษทำได้หลายรูปแบบ โดยใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ช่วยในการจัดกิจกรรม เช่น รูปภาพ โดยให้ฟังแล้วเรียงลำดับภาพตามเหตุการณ์ วาดภาพตามคำสั่ง ฟังแล้วจับคู่ ซึ่งก่อนที่จะมีการฝึก โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟังภาษาอังกฤษจนเกิดความเคยชิน แล้วจึงใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสอนฟัง

จากแนวคิดในการสอนการฟังข้างต้น สรุปได้ว่าการสอนฟัง ควรเริ่มจากการฝึกฟังเสียงและสำเนียงจากเจ้าของภาษาเพื่อสร้างความคุ้นเคยและให้เคยชินกับสำเนียงของเจ้าของภาษา โดยใช้วิธีการฟังคำศัพท์ วลี ประโยคสั้น ๆ หรือคำสั่งง่าย ๆ จากการเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในสถานการณ์ที่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ ความรู้เดิมมาใช้ในการคาดเดาเรื่องราวที่ฟัง และในการสอนทักษะการฟังนั้นผู้สอน

ควรคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละระดับด้วย จึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

1.3 แนวทางในการสอนทักษะการฟัง

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 56) กล่าวถึง แนวทางในการสอนทักษะการฟัง ไว้ว่า ควรปฏิบัติไปตามลำดับจากง่ายไปหายาก ดังต่อไปนี้

1. การฟังคำเดี่ยว ฟังวลี ประโยค ซึ่งอาจจัดทำได้โดยให้แสดงออกถึงลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ปฏิบัติตามคำสั่ง วาดรูป เล่นเกม บอกทิศทางตามแผนที่ ทั้งนี้อาจให้สังเกตการณ์เน้นเสียงหนักเบาในคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค เป็นต้น

2. การฟัง โดยพยายามเชื่อมโยงคำต่าง ๆ ที่ได้ขึ้นเป็นกลุ่มที่มีความหมายเพื่อให้จำง่าย เช่น พยายามสร้างจินตนาการจากคำเป็นภาพ ซึ่งจะเป็นภาพที่สวยงามหรือเป็นภาพที่ตลกก็ได้ เพื่อให้จำสิ่งที่ฟังได้นานขึ้นและเกิดความสนใจที่จะฟังต่อไป

3. การฟังเนื้อเรื่องสั้น ๆ ซึ่งอาจมีคำศัพท์และโครงสร้างที่รู้จักแล้ว โดยที่ผู้สอนให้สรุปเหตุการณ์ว่าใครทำอะไร ทำแล้วหรือยังไม่ได้ทำหรือกำลังทำอยู่ หรือสรุปได้ว่าบุคคลในเรื่องมีอาชีพอะไร เป็นต้น

4. การฟังบทสนทนาหรือข้อความต่าง ๆ ควรเป็นบทสนทนาหรือข้อความที่อยู่ในชีวิตประจำวันหรือเป็นธรรมชาติ คือมีความเร็วปกติ ผู้พูดมีเพศ วัย อาชีพ สถานภาพทางสังคมและสำเนียงต่าง ๆ กัน เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับสำนวนที่ใช้อยู่จริง

ริกสัน (Rixon. 1986 : 63-73) กล่าวถึง แนวทางการสอนทักษะการฟัง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนการฟัง (Pre-Listening) เป็นขั้นเตรียมให้ผู้เรียนพร้อมที่จะฟังเนื้อหา โดยให้ทำกิจกรรมก่อนการฟัง มีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อจะได้รับประสิทธิผลจากการฟังให้มากที่สุด กิจกรรมในขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบว่า ตนจะได้ฟังอะไรต่อไป ครูผู้สอนสามารถทำกิจกรรมที่ทำท่าย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะฟังเนื้อหาที่กำหนดให้ ซึ่งครูอาจใช้กิจกรรมเล่าเรื่องบางตอนเกี่ยวกับบางสิ่งที่ฟัง หรือการให้ผู้เรียนคาดคะเนว่าจะได้ฟังอะไร นอกจากนี้การให้ผู้เรียนลองทำนายเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่จะได้ฟัง

2. ขั้นการฟัง (While-Listening) เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัด เพื่อแสดงว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาเรื่องที่ฟัง โดยที่ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมที่ทำท่ายและมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเลือกรับฟังสิ่งที่ฟัง หรือเนื้อหาที่ฟัง ซึ่งอาจเลือกรับฟังรายละเอียดหรือสาระสำคัญของเนื้อเรื่องที่ฟังเท่านั้น

3. **ขั้นติดตามผล (Follow Up)** เป็นขั้นตอนที่ครูให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับความถูกต้องด้านเนื้อหาที่ฟัง ซึ่งครูอาจให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ฟัง และพร้อมที่จะทบทวน อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาที่ฟัง หรือใช้ความรู้ที่ได้จากการฟังทำภาระงาน เป็นต้น

พอลส์ตัน และคณะ (Paulston and Others. 1976 : 131-132 ; อ้างถึงในกรมวิชาการ. 2546 : 67) กล่าวถึง แนวทางในการสอนทักษะการฟัง สรุปได้ดังนี้

1. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้รู้จุดมุ่งหมายของการฝึกทักษะการฟัง

2. ให้ผู้เรียนฟังข้อความหรือเรื่องราวที่เตรียมไว้

3. ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรืองานที่มอบหมายให้หลังจากการฟังแล้ว

4. ผู้สอนให้คำติชมในงานของนักเรียน

กุศยา แสงเดช (2548 : 133) กล่าวถึง แนวทางในการสอนทักษะการฟัง ไว้ว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมก่อนการสอนทักษะฟัง

1.1 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสอนให้พร้อม เช่น ของจริงของจำลองบัตรภาพ บัตรคำ เทปบันทึกเสียง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 เสนอคำศัพท์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ ที่จะทำการสอนฟังให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด เช่น การใช้รูปภาพ การแสดงอาการ หรือท่าทางประกอบการอธิบายศัพท์

1.3 ผู้สอนอาจจะทบทวนคำศัพท์ประจำบทเรียนที่ผ่านมาแล้ว โดยการจัดทำรายการคำศัพท์หรือวลี เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนคำศัพท์ที่ผู้เรียนจะได้ฟังจากเทปบันทึกเสียง เช่น การขีดเส้นใต้ การทำเครื่องหมายกำกับ เป็นต้น

1.4 ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนอ่านคำถามเตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นแนวทางในการฟังเรื่องราว แต่มีข้อจำกัดอยู่ว่าในบางครั้งผู้เรียนมุ่งฟังเฉพาะเพื่อตอบคำถามเท่านั้น ผู้เรียนจะไม่สนใจในสาระปลีกย่อยอื่นๆ อาจทำให้การฟังไม่สามารถทราบข้อมูลได้ครบถ้วน

2. การจัดกิจกรรมระหว่างการสอนทักษะฟัง

การจัดกิจกรรมระหว่างการสอนฟังนั้น สิ่งที่สำคัญ คือ อย่าให้ผู้เรียนต้องเขียนมากนัก แม้แต่การให้ผู้เรียนอ่านเพื่อตอบคำถาม True / False หรือตอบคำถามแบบเลือกตอบก็ตาม เพราะจะทำให้การฟังของผู้เรียนขาดความเข้าใจที่สมบูรณ์ ผู้เรียนจะไปสนใจในสิ่งอื่น ๆ กิจกรรมที่ควรนำมาใช้จัดกิจกรรมระหว่างการสอนทักษะการฟัง ได้แก่

2.1 Checking Things in a Picture ผู้เรียนมีรูปภาพคนละ 1 ภาพ และจะดูภาพของตนเอง ในขณะที่ผู้สอนกำลังอ่านข้อความอยู่นั้น แล้วกาเครื่องหมายลงบนบริเวณภาพที่กำหนด

2.2 Putting Pictures in Order ผู้เรียนมีรูปภาพคนละ 1 ชุด ผู้สอนอ่านข้อความ ผู้เรียนเรียงภาพที่กล่าวถึง โดยการเขียนหมายเลขกำกับภาพ

2.3 Choosing a Picture การเลือกรูปภาพที่ตรงกับคำบรรยายที่ผู้สอนกำลังกล่าวถึงอาจทำเครื่องหมายใต้ภาพหรือเขียนชื่อให้ตรงกับภาพ เป็นต้น

2.4 Completing Grids and Charts ให้ผู้เรียนเติมข้อความที่สมบูรณ์ เช่น การเติมชื่อคน ชื่อสัตว์ สิ่งของ ซึ่งเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา

2.5 Guessing and Predicting การเดาและคาดการณ์ ขณะที่ผู้เรียนกำลังฟังเรื่องราวจากครูอยู่นั้น

3. กิจกรรมหลังการฟัง (Post-Listening) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาภายหลังที่ได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการฟังแล้ว เช่น อาจฝึกทักษะการเขียนสำหรับผู้เรียนระดับต้น โดยให้เขียนตามคำบอก (Dictation) ประโยคที่ได้ฟังมาแล้ว เป็นการตรวจสอบความรู้ ความถูกต้องของการเขียนคำศัพท์ ส่วน โครงสร้างไวยากรณ์ ของประโยคนั้น หรือฝึกทักษะการพูด สำหรับผู้เรียนระดับสูง โดยการให้อภิปรายเกี่ยวกับสารที่ได้ฟัง หรืออภิปรายเกี่ยวกับอารมณ์หรือเจตคติของผู้พูด เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 14-18) กล่าวถึง ขั้นตอนในการสอนฟัง ไว้ว่า การสอนทักษะการฟังสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษานั้น ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญและฝึกฝนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการฟัง ทั้งการฟังโดยทั่วไป (Casual Listening) และการฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Focused Listening) สามารถจัดกิจกรรมตามขั้นตอนการสอนฟัง ได้ดังนี้

1. กิจกรรมที่นำสู่การฟัง (Pre-Listening) การฟังสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและตรงกับสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อ นั้น ผู้ฟังต้องมีความรู้พื้นฐาน ภูมิหลัง และความคาดหวังล่วงหน้าก่อนแล้ว ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนฟัง ผู้สอนจำเป็นต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสิ่งที่คาดหวัง จะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นแนวทางหรือสถานการณ์ให้ชัดเจน สามารถคาดการณ์ได้ก่อนที่จะฟังการจัดกิจกรรมก่อนการสอนฟัง ผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1.1 จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสอนให้พร้อม เช่น ของจริงของจำลอง บัตรภาพ เทปบันทึกเสียง และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 เสนอคำศัพท์ใหม่เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ ซึ่งจะทำให้การฟังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การใช้รูปภาพ การแสดงอาการ หรือท่าทาง ประกอบการอธิบายคำศัพท์

1.3 ผู้สอนอาจทบทวนคำศัพท์ประจำบทเรียนที่ผ่านมาแล้ว โดยการจัดทำรายการคำศัพท์ หรือวลี เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทบทวนคำศัพท์ที่ผู้เรียนจะได้ฟังจากเทปบันทึกเสียง เช่น การขีดเส้นใต้หรือการทำเครื่องหมาย

1.4 ผู้สอนอาจให้นักเรียนอ่านคำถามที่เตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นแนวทางในการฟังเรื่องราว แต่มีข้อจำกัดว่าในบางครั้งผู้เรียนมุ่งฟังเรื่องราวเฉพาะ เพื่อตอบคำถามเท่านั้น ผู้เรียนจะไม่สนใจในสาระปลีกย่อยอื่น ๆ อาจทำให้การฟังไม่สามารถเข้าใจข้อมูลได้ครบถ้วน กิจกรรมที่จะช่วยฝึกฝนทักษะในการฟังที่ครูควรจัดให้ผู้เรียน ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นในด้านการสอนฟังเสียง ฟังพยางค์ ฟังคำศัพท์ ฟังประโยค การสนทนา และเรื่องราว ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. กิจกรรมระหว่างการสอนทักษะฟัง (While-Listening) การจัดกิจกรรมการสอนฟังมีจุดมุ่งหมายหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง กิจกรรมระหว่างการสอนฟัง เป็นสิ่งที่ผู้สอนมุ่งหวังเพื่อจะให้ผู้เรียนปฏิบัติขณะกำลังฟังเรื่องนั้น ๆ เป็นการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ฟังดียิ่งขึ้น แต่ไม่ใช่การทดสอบการฟัง สิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมระหว่างการสอนฟัง คือ ไม่เน้นให้ผู้เรียนเขียนตาม ไม่เน้นการตอบคำถาม True/False หรือการตอบคำถามแบบเลือกตอบ เพราะกิจกรรมลักษณะนี้จะทำให้การฟังของนักเรียนขาดความเข้าใจที่สมบูรณ์เพราะผู้เรียนจะไปสนใจในสิ่งอื่น ๆ มากกว่าที่จะฟังให้เข้าใจ กิจกรรมที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ ในการจัดกิจกรรมระหว่างการสอนทักษะการฟัง ได้แก่

2.1 Checking things in a picture โดยผู้เรียนมีรูปภาพคนละ 1 ภาพ และจะดูภาพของตนเอง ผู้เรียนฟังข้อความแล้ว กาเครื่องหมาย X ลงบนบริเวณภาพที่กำหนด

2.2 Putting pictures in order โดยผู้เรียนมีรูปภาพคนละ 1 ชุด จากนั้นผู้เรียนฟังข้อความแล้วเรียงลำดับภาพที่กล่าวถึง โดยการเขียนตัวเลขกำกับภาพตามลำดับ

2.3 Choosing a picture โดยการเลือกรูปภาพที่ตรงกับคำบรรยายภาพที่ผู้เรียนได้ยิน โดยอาจทำเครื่องหมายใต้ภาพ หรือเขียนชื่อกำกับให้ตรงภาพ

2.4 Completing Grids and Charts โดยการให้ผู้เรียนเติมข้อความให้สมบูรณ์ เช่น การเติมชื่อคน ชื่อสัตว์ ชื่อสิ่งของ ซึ่งเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา แต่ต้องระวังการล้อเลียนชื่อพ่อแม่กัน การยกตัวอย่างควรสมมติชื่อของบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในห้องเรียน

2.5 Guessing and Predicting การเดาและคาดการณ์ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังฟังเรื่องราวอยู่นั้น ผู้เรียนจะตั้งสมมติฐานและเดาเรื่องราวอยู่ตลอดเวลา กิจกรรมที่สามารถช่วยในการเดาเรื่องราว ได้แก่ การใช้คำถาม ดังตัวอย่าง

What will happen next ?

What is going on ?

What do you think will happen next ?

2.6 Correcting mistakes การแก้ไขคำผิด วิธีการนี้อาจใช้เรื่องจริง โดยผู้สอนให้ข้อมูลที่จริง เช่น ตัวเลข ผู้สอนอ่านเรื่อง ผู้เรียนฟังเรื่องและแก้สิ่งต่างกับความเป็นจริง

2.7 Completing the pictures การต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ โดยให้นักเรียนถือรูปภาพและอธิบายรูปภาพของตนเอง โดยไม่ให้คนอื่นเห็น นักเรียนคนอื่น ๆ เขียนภาพตามที่ได้ฟังอธิบายโดยสามารถสอบถามเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

2.8 Following a route การเขียนเส้นทาง/ทิศทาง กิจกรรมนี้สามารถดำเนินการได้ โดยให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการบอกทิศทาง แล้วลากเส้นบนแผนที่

2.9 Total Physical Response (TPR) เป็นกิจกรรมการสอนภาษาที่มุ่งกระตุ้น ให้ผู้เรียนตอบสนอง (แสดงท่าทาง) เมื่อได้ยินได้ฟังภาษาหรือผู้สอนเป็นผู้พูด แล้วให้ผู้เรียนแสดงท่าทางประกอบกิจกรรมที่ผู้เรียนเสนอแนะให้

กิจกรรมขณะสอนฟังที่ผู้สอนสามารถจัดเพิ่มเติม

Listen and repeat

Listen and follow introductions

Listen and compare

Listen and fill in gaps

Listen and find mistakes

Listen and tick

Listen and draw

Listen and match

Listen and difference

Listen and act out

3. กิจกรรมหลังการฟัง (Post-Listening) เป็นกิจกรรมที่มุ่งหวังที่จะทำอะไรบางอย่างภายหลังจากการฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จุดประสงค์ของการทำกิจกรรมเหล่านี้ เพื่อฝึกการใช้ภาษา กิจกรรมที่นิยมปฏิบัติภายหลังการฟัง ได้แก่ การตอบคำถาม อาจจะเป็นปลายเปิดหรือแบบตัวเลือก ซึ่งอาจจะจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

3.1 Role Play การแสดงบทบาทสมมติ โดยผู้เรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน เป็นกิจกรรมการแก้ปัญหาและกิจกรรมการตัดสินใจของผู้เรียน โดยอาศัยข้อมูลจากเรื่องที่ฟังแก้ปัญหาที่กำหนดให้

3.2 Jigsaw เป็นการนำข้อมูลจากการฟังของหลาย ๆ กลุ่มมาใช้ตัดสินใจร่วมกันผู้สอนต้องมั่นใจว่าผู้เรียนเคยทำกิจกรรมนี้ในลักษณะอื่น ๆ มาก่อนจึงจะได้ผลดี

3.3 Discussing Mood and Attitude of Speakers การอภิปรายเกี่ยวกับอารมณ์และเจตคติของผู้พูด ซึ่งหากใช้กิจกรรมนี้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการฟัง (While-Listening Activities)

จะเป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการฟังที่ดีขึ้น ถ้าหากผู้เรียนได้มีโอกาสอภิปรายเพิ่มเติมในแง่อื่นตามคำถาม ตัวอย่างเช่น

How do you think the speakers in this dialogue are feeling ?

Why ?

What gives you clues to this ?

How do you know ?

คำตอบอาจจะเป็นคำหรือประโยคสั้น ๆ ตัวอย่างเช่น

“afraid”

“alone”

“hungry”

“happy”

“sad”

Dictation การเขียนตามคำบอก ซึ่งกิจกรรม Dictation นี้หากผู้สอนดำเนินการเอง จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ในทางตรงกันข้าม หากกิจกรรมส่วนใหญ่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการไม่ว่าจะโดยกลุ่มหรือเดี่ยว จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนุกสนานและทำท่าย เช่น ผู้เรียนเป็นผู้อ่านเรื่อง ผู้เรียนควบคุมความเร็ว/ช้า ผู้เรียนเป็นผู้ผลิตเรื่อง ผู้เรียนเป็นผู้ตรวจสอบแก้ไขเรื่องที่เพื่อนผลิตขึ้น

จากแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนฟังข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนทักษะการฟังมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนการฟัง (Pre-Listening) ขั้นการฟัง (While-Listening) และขั้นติดตามผล (Follow Up) ในการสอนนั้น ควรปฏิบัติไปตามลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากการฟังคำเดี่ยว วลี ประโยค การฟังโดยพยายามเชื่อมโยงคำต่าง ๆ ที่ได้ยินเป็นกลุ่มที่มีความหมาย เพื่อให้จำง่าย การฟังเนื้อเรื่องสั้น ๆ และการฟังบทสนทนาหรือข้อความต่าง ๆ

1.4 เทคนิคสอนทักษะการฟัง

ฟินอคเชียโรและบรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit. 1983 : 138-138 ; อ้างถึงใน สุมิตรรา อังวัฒนกุล. 2535 : 160) ได้เสนอแนะเทคนิคการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการฟัง สรุปได้ดังนี้

1. ให้ฟังคำสั่งที่ใช้ในการเรียนการสอนของครู เช่น การถามคำถาม และกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างเหมาะสม ฟังการบอกแนวทางในการปฏิบัติ การอธิบายภาพ การเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการบอกแนวทางในการทำกิจกรรมของครูเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น
 2. ให้ฟังเพื่อนคนอื่นถามคำถาม สรุปเรื่อง หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ
 3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติ แสดงละครหรือการสนทนาต่าง ๆ
 4. ให้ฟังคำบรรยายของบุคคลภายนอกหรือฟังบทเรียนจากเทป ฟังเพลง หรือปาฐกถาต่าง ๆ
 5. ให้ดูภาพยนตร์ โดยเฉพาะที่จัดทำขึ้นเพื่อสอนภาษาอังกฤษ และจากโปรแกรมภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์
 6. ให้สัมผัสกับชาวต่างชาติที่อยู่ในชุมชน
 7. ให้เข้าร่วมการบรรยาย การประชุมปฏิบัติการ ชมรมภาษาหรือการประชุมต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษ
 8. ให้เล่นเกมภาษาอังกฤษ
- รวรรณ เปลี่ยนบุญเลิศ (2539 : 74-92) ได้เสนอแนะเทคนิคที่ใช้ในการสอนทักษะการฟัง ดังนี้

1. The Listening to Pictures Technique ในการใช้เทคนิคนี้ ผู้เรียนจะได้รับแจกแผ่นภาพใหญ่ซึ่งมีเหตุการณ์หลาย ๆ อย่างปรากฏอยู่ในภาพนั้น ผู้สอนจะเริ่มบรรยายภาพหรือสั่งให้หาอะไรจากภาพ ผู้เรียนก็จะทำตาม บางครั้งผู้สอนอาจใช้เทคนิค True/False

ด้วยก็ได้ ถ้าผู้สอนใช้เทปอัดคำบรรยายต่าง ๆ ลงไป (โดยใช้เสียงของเจ้าของภาษา) ก่อนจะถึงประโยคทดสอบอาจมีสัญญาณเตือนให้รู้ว่าประโยคต่อไปจะเป็นการทดสอบผู้เรียนจะได้ตั้งใจฟังให้ดียิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนเขียน True หรือ False ลงในกระดาษคำตอบแล้วเทปก็จะเฉลยคำตอบที่ถูกต้องและบรรยายภาพต่อ ๆ ไป ข้อดีของการใช้เทคนิคนี้ก็คือ ง่ายในการเตรียมและการให้คะแนน และภาพเดียวกันก็สามารถนำมาใช้ได้หลายครั้ง เพียงแต่เปลี่ยนคำบรรยายหรือคำสั่ง

2. Picture Ordering วิธีนี้ให้ผู้เรียนดูจากภาพชุด ซึ่งไม่ได้เรียงลำดับภาพไว้ ผู้เรียนฟังคำบรรยายของแต่ละภาพหรือฟังเรื่องทั้งหมด แล้วนำภาพมาเรียงให้ถูกต้องตามคำบรรยาย ภาพเหล่านี้สามารถหาได้ในหนังสือ Picture Composition หรือภาพการ์ตูนในหน้าหนังสือพิมพ์แทนที่จะใช้ภาพซึ่งมีเรื่องราว ผู้สอนอาจใช้การสะสมภาพของหน้าคน หรือรูปรถยนต์หลาย ๆ แบบก็ได้ แล้วผู้ฟังจะต้องเรียงลำดับให้ถูกต้องตามคำบรรยาย ภาพชุดเดียวกันนี้อาจใช้ซ้ำแล้วซ้ำอีก โดยการเปลี่ยนคำบรรยายนิด ๆ หน่อย ๆ และเปลี่ยนลำดับภาพวิธีนี้ง่ายในการที่ผู้สอนจะหาผู้ที่พูดภาษาอังกฤษคล่อง ๆ หรือเจ้าของภาษา (Native Speaker) มาอัดเทปให้ โดยอาศัยการเตรียมการเพียงเล็กน้อย

3. The What Is It? Technique ผู้สอนสามารถหาข้อมูลได้มากมาย และบางครั้งสามารถพูดได้ทันที (ถ้าพูดภาษาอังกฤษได้คล่องหรือเป็นเจ้าของภาษาเอง) วิธีนี้ผู้สอนจะบรรยายถึงลักษณะของสิ่งหนึ่ง แล้วผู้เรียนจะทายว่าเป็นอะไร ผู้สอนจะค่อย ๆ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมทีละน้อยๆ

4. The Same or Different ปกติแบบฝึกนี้ผู้เรียนจะจับเป็นคู่ เพื่อฝึกพูด โดยที่นักเรียนแต่ละคนจะมีรูปที่จะอธิบายให้คู่ของตนฟัง ทั้งสองคนต้องตัดสินใจว่า สองรูปนั้นเหมือนกันหรือต่างกัน ทั้งคู่ต้องไม่ให้คู่ของตนเห็นภาพนั้น แบบฝึกนี้อาจดัดแปลงมาเป็นแบบฝึกการฟังได้ โดยที่นักเรียนจะมีรูปเดียวกันหมดทั้งห้อง (Form A) และครูมีอีกรูปหนึ่ง (Form B) ความจริงแบบนี้ก็เหมือนกับการทำงานเป็นคู่ แต่ครูเป็นอีกฝ่ายหนึ่ง แบบฝึกนี้อาจมีรูปเล็ก ๆ เต็มไปหมดหรือรูปใหญ่รูปเดียว แต่มีรายละเอียดต่าง ๆ มากมาย ครูอาจบรรยายแล้วให้นักเรียนเลือกในสิ่งที่ครูบรรยาย

5. Listen and Draw กิจกรรมอันนี้ผู้ฟังจะต้องฟังประโยคต่าง ๆ หลายประโยคในการที่จะวาดภาพ ไม่ใช่ฟังเพียงประโยคเดียวแล้ววาด จุดมุ่งหมายหลักของการใช้กิจกรรม เพื่อการสื่อสารในการเรียนการสอนภาษานั้น ก็เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและใช้ภาษาได้ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับของสังคมที่ใช้ภาษานั้น ๆ การเลือกใช้กิจกรรมประเภทใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ความจำเป็นและความสามารถของผู้เรียนด้วย การสอนภาษา ไม่ใช่การเน้นเฉพาะทักษะพูดเพียงอย่างเดียว ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะ

การฟัง การอ่าน และการเขียน ก็มีความสำคัญเท่า ๆ กัน กิจกรรมบางกิจกรรมอาจจะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะทั้ง 4 แต่บางกิจกรรมอาจจะเน้นบางทักษะมากน้อยต่างกัน ดังนั้นการเลือกใช้กิจกรรมจึงต้องขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และเนื้อหาของบทเรียนเป็นสำคัญ

6. Listen and Choose แบบฝึกนี้คล้ายกับ Picture Ordering และ The Same or Different ผู้เรียนจะฟังผู้สอนบรรยาย และพยายามเลือกรูปที่ตรงกับคำบรรยายจากรูปชุดหนึ่ง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกัน มีความแตกต่างกันในรายละเอียดเล็กน้อย การบรรยายนี้อัดเทปได้ง่ายมาก และภาพชุดนั้นก็สามารนำมาใช้ได้อีกหลายครั้ง เพียงแต่เปลี่ยนคำบรรยายให้เป็นการเลือกของชิ้นอื่น คำบรรยายไม่ควรสั้นเกินไป ควรให้ข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องตรงประเด็นนัก ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกทักษะการฟัง

7. Oral Cloze Exercise ในการฝึกเติมคำด้วยปากเปล่า ผู้ฟังจะได้ฟังเรื่องต่าง ๆ และผู้สอนจะหยุดทุก ๆ 50 หรือ 30 คำ (โดยประมาณ) เพื่อให้ผู้เรียนทายว่า คำต่อไปจะเป็นอะไร โดยใช้การเดา คำที่ทายนั้นควรจะง่าย ถ้าผู้ฟังยังไม่ค่อยรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษมากนัก ผู้สอนอาจช่วยแนะโดยให้คำที่จะใช้เติมลงบนกระดานให้ผู้เรียนเลือกนำมาเติม หรืออาจให้ตอบโดยใช้ภาษาของตนได้หลังจากที่ผู้เรียนตอบทันที แล้วผู้สอนควรเฉลยคำตอบ ในการฝึก Oral Cloze Exercise นั้น ผู้เรียนจะไม่มีข้อความใด ๆ ไร้อูเลย จะฟังและต่อคำด้วยปากเปล่าเท่านั้น ส่วนการเว้นจังหวะในการทายคำนั้น ให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน

8. Dicto-Composition แบบฝึกแบบนี้คล้ายกับ Oral Cloze Exercise แต่ต่างกันตรงที่ผู้เรียนจะมี Sheet Passage อยู่ในมือไว้ดูและฟังแล้วเติมคำที่หายไป ระยะเวลาเว้นคำที่หายไปนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะเลือกตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องมีช่วงสั้นเหมือน Oral Cloze Exercise ในการที่จะฝึกให้ผู้เรียนทำ Dicto-Composition นั้น ผู้สอนจะอ่านแบบความเร็วปกติ โดยไม่มีการหยุดเว้นระยะให้เติมคำ ผู้ฟังต้องพยายามฟังคำที่หายไปให้ได้ แล้วเติมลงในช่องว่างการอ่านอาจอ่าน 2-3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหาและความสามารถของผู้เรียน

9. Listening Comprehension การสอนฟังเพื่อความเข้าใจ ผู้เรียนต้องเคยชินกับเสียงต่าง ๆ คำศัพท์ ตลอดจนโครงสร้างของไวยากรณ์มาแล้ว ผู้สอนจึงจะจัดกิจกรรมเพื่อความเข้าใจขึ้น ในการสอนทักษะการฟัง ผู้สอนควรคำนึงถึงหลักความจริงว่าในชีวิตจริงนั้น ผู้เรียนจะได้ฟังน้ำเสียงหรือสำเนียง ตลอดจนความเร็วของอัตราการพูด ดังนั้นการฝึกฟัง ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ฟังบทสนทนา เรื่องสั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียงจากเทปหรือผู้สอนเอง ในระดับเสียงตลอดจนความเร็วปกติที่เป็นธรรมชาติ ไม่ควรพูดช้าหรือเน้นเกินไป ในการฝึกฟังบทสนทนาหรือเรื่องสั้น ๆ นิทานหรือภาพยนตร์นั้น ไม่ได้หวังว่าผู้ฟังต้องเข้าใจทุกอย่าง

แต่ให้เข้าใจเป็นส่วนใหญ่การตอบคำถามที่อาศัยเนื้อหาในเรื่องที่ให้ฟังนั้น ควรพิจารณา รายละเอียดดังนี้

1. ชนิดของคำตอบที่ควรจะเป็น
 - 1.1 คำตอบที่ตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ
 - 1.2 คำตอบที่ตอบได้หลายอย่าง
 - 1.3 คำตอบที่เกี่ยวกับความคิดเห็น และเรื่องที่เป็นนามธรรม
2. ชนิดของคำถามอาจเป็นในรูป
 - 2.1 "Yes/No" questions
 - 2.2 "Or" questions
 - 2.3 "Why" questions
3. แบบของตัวเลือก หรือคำตอบที่จะให้ในแบบฝึกหัด
 - 3.1 แบบถูกผิด (True/False)
 - 3.2 แบบที่มีตัวเลือกหลายตัว (Multiple Choice) ตัวเลือกควรประมาณ

4 ตัว

- 3.3 แบบเติมคำลงในช่องว่าง (Completion)
- 3.4 แบบตอบได้อย่างเสรี (Free Answer) ซึ่งคำตอบอาจมีทั้งสั้น

และยาว

4. ลำดับก่อนหลังในการตอบคำถาม
 - 4.1 ถามก่อนฟัง
 - 4.2 ถามหลังจากฟัง
5. ลำดับของความสำคัญของเนื้อเรื่องที่จะไปตั้งเป็นคำถาม
 - 5.1 จากง่ายไปหายาก
 - 5.2 จากเรื่องทั่ว ๆ ไปสู่การเน้นเรื่องโดยเฉพาะ
6. วิธีการตั้งคำถามและตอบคำถาม
 - 6.1 ถามปากเปล่าและให้ตอบปากเปล่า (Oral Questions Oral Answers)
 - 6.2 คำถามอาจออกมาในรูปของข้อเขียน และให้ตอบเป็นข้อเขียน

(Written Questions Written Answers)

Answers)

- 6.3 ถามปากเปล่า แต่ให้ตอบเป็นข้อเขียน (Oral Question Written

6.4 คำถามที่อยู่ในรูปข้อเขียน แต่ให้ตอบปากเปล่า (Written Questions

Oral Answers)

ในการฟังนั้น บางครั้งผู้สอนจะอนุญาตให้ผู้เรียนจดบันทึกได้ในกรณีที่เรื่องมีข้อมูลมากมาย ทั้งนี้เพื่อถ่วงการลืม

จินดา อัคราวัฒนา (2551 : 1-4) ได้เสนอแนะเทคนิคในการสอนทักษะการฟัง ไว้ดังนี้

1. ให้เห็นความสำคัญของการฟัง เพราะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดและเป็นพื้นฐานของอีก 3 ทักษะ
2. ต้องมีการเตรียมตัวก่อนฟัง คือต้องรู้ว่าจะฟังเกี่ยวกับอะไร ใครเป็นคนพูด และฟังเรื่องอะไร

3. ตั้งเป้าหมายในการฟังแต่ละครั้ง

4. ให้บันทึกย่อจากสิ่งที่ฟัง โดยใช้สัญลักษณ์ ค่าย่อ หรือบันทึกเทปไว้

5. พยายามเดาเหตุการณ์ หรือนึกตามในขณะที่ฟัง

6. ให้ฟังจากสิ่งที่ตนเองคุ้นเคย เพราะจะช่วยให้เข้าใจเร็วขึ้น

7. สรุปใจความสำคัญหลังจากการฟัง

เทพิน นีละภมร (2526 : 304-323) ได้เสนอแนะเทคนิคในการสอนการฟังให้เข้าใจ ไว้ดังนี้

1. ให้ทำความเข้าใจกับคำศัพท์เฉพาะ เนื่องจากการเข้าใจคำศัพท์และศัพท์เฉพาะเป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรกสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษ โดยคำที่ควรเข้าใจ คือ จำนวนตัวเลข คำศัพท์ใหม่ ๆ โดยอาจจะเป็นพิจารณาคำศัพท์จากรูปภาพแล้วตัดสินใจว่า True/False หรือการฟังครูออกเสียง โดยใช้ Column A-B ครูให้ผู้เรียนดูรูปแล้วครูออกเสียงให้ผู้เรียนตอบว่าเสียงที่ครูออกนั้นอยู่ใน A หรือ B

2. ให้แยกคำในประโยค และทำความเข้าใจทั้งประโยค คือการที่ให้ผู้เรียนตอบทันทีที่ได้ยินประโยคและเข้าใจความหมายของประโยคนั้น ซึ่งอาจเป็นการยิ้มหรือพยักหน้า หรือชูนิ้วขึ้นแล้วแต่ หรืออาจจะให้แสดงท่าทางตามประโยคคำสั่ง ครูควรฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่ง การวาดภาพตามที่ครูบอก การเล่นเกม และการเล่นละครใบ้ และการเคลื่อนย้ายวัตถุตามคำสั่ง การเล่นเกม Simon Say การแสดงท่าทางตามลักษณะอาการ การฟังคำสั่งยาว ๆ แล้วปฏิบัติตามให้นักเรียนฝึกเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องราวที่ฟัง ให้แปลหรือเปรียบเทียบประโยคกับภาษาไทย

3. ให้รู้จักที่จะคำนึงถึงโครงสร้างและไวยากรณ์ในประโยค โดยให้นักเรียนฝึกฟังคำนามซึ่งอาจใช้การขีดเครื่องหมายหรือยกมือขึ้น เมื่อได้ยินคำที่เป็นพหูพจน์ ให้สังเกตคำสรรพนาม ให้รู้จักแยกเพศ ให้ผู้เรียนได้ฝึกฟังและแยก Object Pronoun ให้ผู้เรียนรู้จักฟังเรื่อง Tense

4. ให้รู้จักฟังเรื่องที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน เช่น ฟังนิทานภาษาอังกฤษ

5. ให้ฟังข้อความสั้น ๆ ให้เข้าใจ โดยฟังประโยคแล้วตอบคำถาม

ฟังเรื่องราวและตั้งชื่อเรื่องที่ได้อิน ครูให้ข้อมูลก่อนการฟังเรื่องราวต่าง ๆ ฟังเพื่อให้สามารถสื่อสารได้ ซึ่งการฟังในระดับนี้เป็นการฟังเพื่อแยกแยะใจความสำคัญของสิ่งที่ฟังไม่จำเป็นต้องเข้าใจข้อความทั้งหมดแต่ต้องรู้จักจุดสำคัญ (Main Point) ครูต้องให้ผู้เรียนได้ฝึก การฟังจากวิธีการดังต่อไปนี้

5.1 ให้รู้จักจับข้อความในการพูดได้ตอบทางโทรศัพท์

5.2 หัดฟังประกาศง่าย ๆ จากวิทยุหรือโทรทัศน์

5.3 ฟังการบอกทิศทาง

6. ฝึกให้เข้าใจภาษาพูด ซึ่งจุดมุ่งหมายในการฟังประการหนึ่ง คือ ต้องฝึกทักษะการฟังบทสนทนาต่าง ๆ ให้เข้าใจ และฝึกฟังโดยให้สามารถฟังเรื่องราวหรือเหตุการณ์ได้ทุกประเภท

จากแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการสอนทักษะการฟังดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสอนทักษะการฟังนั้น ผู้สอนควรใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความยากง่ายของเนื้อหา และมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนด้วย

1.5 การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง

กรมวิชาการ (2546 : 133) กล่าวถึง แนวทางการทดสอบทักษะการฟัง ดังนี้

1. การทดสอบการจับใจความสำคัญของคำพูด (Skimming) เช่น

1.1 ฟังข่าว แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อนักแสดง สถานที่ที่ได้ยินข่าว

(เหมาะกับผู้ที่เริ่มเรียนรู้)

1.2 ฟังผู้สอนเล่าเรื่องหรือนิทานที่คุ้นเคย แล้วให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่อง (อาจ

ใช้ภาษาแม่ของนักเรียนก็ได้)

1.3 ผู้ฟังสอนเล่าหรืออธิบายเกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ บุคคล หรือ เหตุการณ์ ฯลฯ แล้วให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ผู้สอนเล่า (ถ้าเป็นผู้เริ่มเรียนอาจใช้ภาษาแม่ของนักเรียนได้)

1.4 ฟังเทปที่บันทึกจากรายการวิทยุ เช่น ข่าวทั่วไป ข่าวกีฬา ข่าวกีฬา พยากรณ์อากาศ ฯลฯ แล้วให้ผู้เรียนบอกว่าเป็นรายการประเภทใด

2. การทดสอบความเข้าใจข้อความ (Oral Comprehension)

แบบทดสอบความเข้าใจในการฟังที่เป็นมาตรฐาน มักจะมีการทดสอบความเข้าใจข้อความอยู่ด้วย เช่น ฟังเรื่องราวหรือนิทาน สถานที่ บุคคล เหตุการณ์ ฯลฯ แล้วตั้งชื่อเรื่อง ฟังบทความแล้วสรุปใจความด้วยการเขียนหรือตอบด้วย True/False ฟังแถบบันทึกเสียงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น กีฬา บันเทิง พยากรณ์อากาศ ฯลฯ แล้วบอกได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ฟังบทสนทนาแล้วเลือกภาพที่ตรงกับบทสนทนานั้น ๆ

3. การทดสอบการรับข้อมูล

3.1 ให้ฟังข้อความ แล้วให้กรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมายแสดงเส้นทาง จุดหมายปลายทางลงในตารางหรือแผนที่

3.2 สมมติให้ผู้เรียนอยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ แล้วสรุปข้อความจากสิ่งที่ได้ยิน

3.3 ให้ผู้เรียนฟังเฉพาะข้อความที่ต้องการและจดบันทึกไว้

4. การทดสอบการถ่ายถอดคำพูดหรือเรื่องราว (Transfer the Oral Messages) ใช้วัดในระดับที่ค่อนข้างสูง เป็นการทดสอบความสามารถของ 2 ทักษะที่ปรากฏในชีวิตจริง คือ ทักษะการรับสารและถ่ายถอดออกเป็นทักษะการส่งสาร เช่น สมมติให้นักเรียนได้รับโทรศัพท์ฝากข้อความ แล้วให้จดบันทึกไว้หรือให้นำไปส่งข่าวต่อด้วยการพูดก็ได้ ซึ่งถ้าวัดเฉพาะทักษะการรับสารก็อาจให้ถ่ายถอดเป็นภาษาแม่ได้ รูปแบบนี้สามารถนำไปใช้กับนักเรียนระดับสูงได้ หรือผู้สอนเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนไปเล่าต่อให้เพื่อนฟัง แล้วบันทึกเทปไว้สำหรับให้คะแนนภายหลัง

5. การเขียนตามคำบอก (Dictation) แบบทดสอบการเขียนตามคำบอกสามารถทำนายความชำนาญทางภาษาที่มีอยู่ได้ และผู้สอนสามารถทราบถึงปัญหาของนักเรียนในด้านโครงสร้าง การทดสอบการฟังนั้นอาจทำได้ในรูปแบบของทักษะสัมพันธ์ระหว่าง ฟัง – เขียน หรือ ฟัง – พูด เป็นการทดสอบความสามารถ 2 ทักษะที่ปรากฏในชีวิตจริง ทักษะการรับสารและการถ่ายถอดออกเป็นทักษะการส่งสาร ฯลฯ

รูปทอง กว้างสวาสดี (2549 : 70) กล่าวถึง แนวทางการทดสอบการฟังว่า การทดสอบการฟังในขั้นก่อนพูดและขั้นเริ่มต้นใช้ภาษา เน้นให้ผู้เรียนฟังคำศัพท์และข้อความสั้น ๆ ที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การเดาความหมาย ผู้สอนอาจใช้รูปภาพคน สิ่งของและสถานการณ์ที่หลากหลาย เทคนิคที่ง่ายที่สุดคือใช้ภาพประกอบในขณะที่พูดหลังจากนั้นผู้เรียนตอบคำถามสั้น ๆ ส่วนในขั้นใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ผู้สอนทดสอบความเข้าใจในการฟังที่ซับซ้อนกว่าขั้นแรก โดยใช้ข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง และหลาย ๆ สถานการณ์ เช่น การฟังบทสนทนา การมีส่วนร่วมในการสนทนา การรับข้อมูล การพูดโทรศัพท์ การฟังขั้นตอนและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ (How to) การฟังวิทยุ (ข่าวและรายการต่าง ๆ) การฟังเพลง การดูโทรทัศน์รายการต่าง ๆ รวมทั้ง โฆษณา การฟังการบรรยาย การดูหนัง เป็นต้น

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 64-70) กล่าวถึง แนวทางในการวัดผล ประเมินผลทักษะการฟัง ไว้ว่า อาจดำเนินการในระหว่างการเรียนรู้การสอน เพื่อดูความรู้และความสามารถที่จะสื่อสารในเรื่องที่เรียนและในตอนปลายภาคด้วย ตัวอย่างการวัดและประเมินผล ทักษะการฟัง มีดังนี้

1. ให้ตอบคำถาม ให้ผู้สอนถามคำถามหรือให้ฟังจากเทปแล้วให้ตอบคำถาม หรือใช้คำถามแบบถูกผิด หรือมีตัวเลือกให้ตอบ ตัวอย่าง เช่น Listen to these people. How well do they know each other? Are they good friends, strangers, or acquaintances?
a) strangers b) acquaintances c) friends

2. ให้ฟังแล้วลำดับภาพเหตุการณ์ที่เกิดในงานเลี้ยงที่บ้านเพื่อน เพื่อลำดับการสนทนาที่เกิดขึ้น เช่น

Listen to this conversation.

Look at the pictures.

Put the pictures in the correct order to follow the conversation.

3. ให้ฟังบทสนทนาเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า แล้วตอบคำถาม เช่น

What do they want to buy ?

How much does it cost ?

How much did they buy !

4. ใช้แบบทดสอบโคลซ แบบเขียนหรือแบบปากเปล่า โดยให้ผู้เรียนฟังเรื่อง จากผู้สอนหรือเทปแล้วเติมคำที่ขาดหายไปจากบทสนทนา ข้อความหรือเรื่องเล่า เช่น

Listen to the conversation and then finish this story : Terry's birthday is on Saturday. She wanted to have a party and started inviting her friends. She asked Bancha but he

is.....cover the weekend. Maitree said he.....come because he will study.....a test. Sri would like to.....but Udom and Chain have to.....their parents. After talking to all of her friends, Terry decided that she wouldn't have a party after all, because she would be the only one there!

ระดับกลไก การทดสอบหน่วยเสียง เช่น การฟังและแยกเสียงได้ว่าเป็นเสียงเดียวกันหรือต่างกัน เช่น food, fruit, tree, three, tea หรือ form, from เป็นต้น

ระดับความจำ การฟังคำหรือข้อความสั้น ๆ แล้วรู้ความหมายตามที่ได้เรียนมา เช่น afraid, alone, hungry, happy, sad เป็นต้น

ระดับถ่ายโอน การฟังข้อความที่ยาวขึ้นกว่าระดับความจำและเป็นข้อความที่ผู้เรียนไม่เคยได้ยินมาก่อน แต่คำศัพท์และโครงสร้างทั้งหมดเป็นสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว สิ่งใหม่ที่คือบริบทเท่านั้น เช่น ในภาษาพูดมีการใช้คำกว้าง ๆ ที่ไม่เฉพาะเจาะจงเหมือนภาษาเขียนและมีคำบุรุษสรรพนามมาก อาจถามว่าคำ it, her, them, do หมายถึง สิ่งใด หรือทำอะไร เป็นต้น

ระดับสื่อสาร ภาษาที่ใช้และบริบทเป็นของใหม่ทั้งสิ้น ผู้เรียนตอบจากความเข้าใจโดยรวมทั้งทางภาษา และบริบทการใช้ที่อยู่ในโครงสร้างความรู้ของตน

ระดับวิพากษ์วิจารณ์ นอกจากบทฟังจะเป็นสิ่งใหม่แล้ว ในการตอบคำถาม ผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถในการตีความ ความคิดเชิงเหตุผลในการตอบคำถาม

นอกจากนี้การทดสอบทักษะการฟังอาจเน้นในด้านต่าง ๆ กัน คือ เน้นผู้ส่งสาร เน้นผู้รับสาร และเน้นตัวสาร

1. การทดสอบที่เน้นผู้ส่งสารซึ่งได้แก่ ผู้พูดที่อาจเป็นคู่สนทนา ผู้บรรยาย ผู้กล่าวรายงาน ผู้กล่าวสุนทรพจน์ ผู้เล่าเรื่อง ฯลฯ ที่ส่งสารของตนมายังผู้รับสาร และถามความเข้าใจจากผู้รับสารว่ามีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด

2. การทดสอบที่เน้นผู้รับสาร จะถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการฟัง ผลลัพธ์หรือผลกระทบของการสื่อสารที่มีต่อผู้ฟัง ความคิดเห็น ทัศนคติของผู้ฟัง ที่อาจจะมีหรือควรจะมีต่อผู้ส่งสาร หรือต่อตัวสาร รวมทั้งความรู้และประสบการณ์ของผู้ฟัง

3. การทดสอบที่เน้นตัวสารจะถามเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ศัพท์ จำนวน โครงสร้างความสัมพันธ์ของเนื้อความ เป็นต้น

การทดสอบทั้ง 3 ด้านนี้ ส่วนใหญ่จะปรากฏด้วยกันในแบบทดสอบการฟังไม่สามารถแยกออกเป็นแต่ละส่วนได้ ข้อทดสอบที่ถามเน้นเกี่ยวกับตัวผู้ส่งสารและตัวผู้รับสาร จะเป็นการวัดในระดับสื่อสารและระดับวิพากษ์วิจารณ์ตามที่นักวิชาการได้ให้ไว้

กรมวิชาการ (2548 : 14-24) ได้กล่าวถึงแนวทางในการทดสอบทักษะการฟังไว้ว่า ตามธรรมชาติการใช้ภาษานั้น ทักษะการฟังและทักษะการพูดเป็นทักษะที่ใช้คู่กัน ฉะนั้นการแยกแบบทดสอบทักษะการฟังออกจากทักษะการพูดคือการฝึนธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตามผู้ฟังมีโอกาสที่จะใช้ทักษะการฟังอย่างเดียว เช่น การฟังวิทยุ การฟังคำบรรยาย การฟังประกาศต่าง ๆ เป็นต้น และเนื่องจากทักษะการฟังเป็นทักษะการรับสารเช่นเดียวกับทักษะการอ่าน การสร้างแบบทดสอบของทั้งสองทักษะนี้จึงมีความคล้ายกัน

ประเภทของแบบทดสอบทักษะการฟัง

1. แบบเลือกตอบ (Multiple Choice True / False)
2. การตอบคำถามแบบสั้น (Short Answer)
3. การถ่ายโอนข้อมูลที่ได้จากการฟังในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเติมคำหรือข้อมูลในแผนภูมิ หรือรูปภาพ การเติมคำลงในแบบฟอร์ม การลากเส้นแสดงทิศทางที่ได้จากการฟัง เป็นต้น
4. การจดบันทึกข้อความ (Note - Taking)
5. การเขียนตามคำบอกเฉพาะบางส่วนหรือเฉพาะคำที่เว้นว่าง (Partial or Close Dictation)

ระดับขั้นความสามารถของทักษะการฟัง สามารถแบ่งได้ 5 ระดับ โดยใช้ลักษณะการวัดและประเมินผลตามตัวอย่าง

1. ระดับกลไก
 - 1.1 สามารถฟังคำแล้วบอกความแตกต่างและความเหมือนกันของคำที่ได้ยิน
 - 1.2 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกประโยคที่ตรงกับประโยคที่ได้ยิน
 - 1.3 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกคำที่มีเสียงสระพ้องกับคำที่ได้ยินคำแรก
 - 1.4 สามารถฟังประโยคแล้วบอกระดับเสียงสูงต่ำในประโยคที่ได้ยิน
 - 1.5 สามารถฟังคำแล้วบอกเสียงเน้นหนักในคำที่ได้ยิน
 - 1.6 สามารถฟังคำศัพท์ 1 คำเว้นเวลาสักครู่ให้ฟังเสียงคำศัพท์

อีก 3 คำ แล้วให้ผู้เรียนเลือกกว่าคำใดใน 3 คำเหมือนคำศัพท์คำแรก

- 1.7 สามารถฟังคำศัพท์ ชุดละประมาณ 5-10 คำ แล้วให้ผู้เรียนเลือกกว่าคำใดเป็นภาษาอังกฤษ คำใดไม่ใช่ภาษาอังกฤษ

2. ระดับความรู้

- การเดินทางได้
- ได้
- ประโยชน์ที่ยั่งยืน
- ยีน
- สนทนาได้
- 2.1 สามารถฟังคำสั่งปฏิบัติตามได้ เช่น บอกทิศทางแล้วลากเส้นแสดง
 - 2.2 สามารถฟังคำแล้วเลือกภาพตรงกับคำที่ได้ยิน
 - 2.3 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกภาพที่ตรงกับประโยคที่ได้ยิน
 - 2.4 สามารถฟังคำแล้วเลือกคำที่ได้ยินที่มีความหมายอยู่ในกลุ่มเดียวกัน
 - 2.5 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกประโยคที่มีความหมายเช่นเดียวกับ
3. ระดับการถ่ายโอน
 - 3.1 สามารถฟังประโยคเกี่ยวกับเวลาแล้วตอบคำถามได้
 - 3.2 สามารถฟังคำถามแล้วเลือกคำตอบที่เหมาะสม
 - 3.3 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกคำที่เหมาะสมที่เติมลงในประโยคที่ได้
 - 3.4 สามารถฟังคำสั่งแล้ววาดภาพตามคำสั่งได้
 - 3.5 สามารถฟังประโยคแล้วตอบคำถามได้ถูกต้อง
 4. ระดับสื่อสาร
 - 4.1 สามารถฟังเพลงแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญได้
 - 4.2 สามารถฟังบทสนทนาแล้วสรุปเรื่องได้
 - 4.3 สามารถฟังข้อความแล้วตอบคำถามสั้น ๆ ได้
 - 4.4 สามารถฟังข้อความแล้วเลือกภาพตามลำดับเหตุการณ์ได้
 - 4.5 สามารถฟังบทสนทนาแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดการ
 5. ระดับการวิเคราะห์วิจารณ์
 - 5.1 สามารถฟังข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายแฝงได้
 - 5.2 สามารถฟังบทสนทนาแล้วบอกสถานการณ์ที่เกิดเหตุการณ์ได้
 - 5.3 สามารถฟังบทสนทนาแล้วบอกชั้นทางสังคมของผู้พูดได้
 - 5.4 สามารถฟังบทสนทนาแล้วบอกอารมณ์ของผู้พูดได้
 - 5.5 สามารถฟังบทสนทนาแล้วบอกจุดประสงค์ของการพูดได้
- จากแนวทางในการวัดและประเมินผลทักษะการฟังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลทักษะการฟังสามารถแบ่งการวัดและประเมินผลออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับ

กลไก ระดับความรู้ ระดับการถ่ายโอน ระดับการสื่อสาร และระดับการวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งผู้สอนสามารถดำเนินการได้ทั้งในระหว่างการเรียนการสอน เพื่อดูความรู้และความสามารถที่จะสื่อสารในเรื่องที่เรียนและในตอนท้ายบทเรียนหรือปลายภาคเรียน โดยใช้เทคนิควิธีการในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวัด เหมาะสมกับเรื่องที่เรียนและผู้เรียน เช่น การตอบคำถามปากเปล่า การบรรยาย การสนทนาหรือการเล่าเรื่องจากเรื่องที่ได้อินได้ฟัง การลากเส้นแสดงทิศทางที่ได้จากการฟัง การจดบันทึกข้อความ การเขียนตามคำบอกเฉพาะบางส่วนหรือเฉพาะคำที่เว้นว่าง หรือการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น แบบโคลง แบบเลือกตอบ แบบตอบคำถามแบบสั้น แบบเติมคำ เป็นต้น

2. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

การพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร ในการทักษะการพูดเบื้องต้น มุ่งเน้นให้ใช้ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง สิ่งสำคัญคือครูผู้สอนจะต้องให้ความถูกต้องรูปแบบเสียง ดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ จึงเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามแบบหรือตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำไปสู่ขั้นการสอนพูดที่มีประสิทธิภาพและได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด การเตรียมกิจกรรมที่จะนำไปสู่กิจกรรมการสอนพูด ครูต้องคำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ และระดับภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน (ฤศยา แสงเดช. 2545 : 136)

2.1 ความหมาย

สกอตต์ (Scott. 1981 : 70) กล่าวว่า การพูดเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป คือ ผู้พูดและผู้ฟัง โดยผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนต้องสามารถตีความในสิ่งที่ฟัง ซึ่งไม่สามารถทำนายได้ล่วงหน้าว่ามีรูปแบบภาษาใด และมีความหมายแบบใด รวมไปถึงการโต้ตอบด้วยภาษาที่ทำให้เกิดประโยชน์และสะท้อนความตั้งใจในการปฏิสัมพันธ์ทางวาจาด้วย

ฟินอคคิโอโร และบรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit 1983 : 140) กล่าวว่า การพูดเป็นปฏิริยาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับสิ่งที่จะพูด สถานการณ์ของการพูด การปรับเปลี่ยนอวัยวะในการพูดได้ถูกต้องเหมาะสม การใช้คำพูด กฎเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ ความหมายและวัฒนธรรมให้เหมาะสม รวมทั้งไวต่อการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของคู่สนทนา ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปฏิริยาที่สัมพันธ์กันทั้งทางด้านสมองและร่างกาย ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นอย่างทันทีและพร้อมกัน

ไบเลย์ (Bailey. 2005 : 2-3) กล่าวว่า การพูด หมายถึง กระบวนการที่ปฏิบัติต่อกันของการสร้างความหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการส่งและการรับของข้อมูล ซึ่งเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูด ผู้ฟัง และข้อมูล

กมล การฤศล (2527 : 1) กล่าวว่า การพูด คือ การถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้สึก นึกคิด และความต้องการไปยังผู้ฟังหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าเป็นการถ่ายทอดความในใจให้ผู้อื่น (ผู้ฟัง) รู้นั่นเอง

นิรมล ศตวุฒิ (2524 : 113) กล่าวว่า การพูด คือ การที่เราเคลื่อนไหว ริมฝีปาก ขากรรไกร ลิ้น และส่วนต่าง ๆ ของปาก จมูก คอ และหลอดเสียง การเคลื่อนไหวนี้ทำให้เกิดคลื่นเสียงผ่านอากาศไปเข้าหูผู้ฟัง ถ้าเข้าใจภาษาเดียวกับผู้พูดก็จะเกิดความเข้าใจ

ศุภมิตร อังวัฒนกุล (2535 : 167) กล่าวว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้ผู้ฟัง และเข้าใจจุดหมายหมายของผู้พูด

สรุปได้ว่า การพูดเป็นพฤติกรรมในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ ต่าง ๆ จากสมองของผู้พูด ให้ผู้ฟังเข้าใจผ่านทางร่างกายในรูปแบบของถ้อยคำหรือกิริยาอาการ ซึ่ง ปรากฏการณ์นี้จะมีความสัมพันธ์กันทั้งทางด้านสมองและร่างกาย และจะต้องเกิดขึ้นอย่างทันทีพร้อม ๆ กัน

2.2 แนวทางในการสอนทักษะการพูด

สกอตต์ (Scott. 1980 ; อ้างถึงใน กรมวิชาการ. 2546 : 68) กล่าวถึงแนวทาง ในการสอนทักษะการพูด ไว้ว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. บอกวัตถุประสงค์ ผู้สอนจะบอกให้นักเรียนรู้ถึงสิ่งที่จะเรียน
2. การสอนเนื้อหา ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ผู้พูดเป็น ใครผู้พูดจะบอกอะไร สิ่งที่พูด สถานที่พูด และเนื้อหาที่พูด
3. การฝึกและการถ่ายโอน เป็นการพูดพร้อม ๆ กันหรือทีละคน หรือจับคู่กัน ฝึกในรูปแบบต่าง ๆ

เบียร์น (Byrne. 1986 : 9) กล่าวถึงแนวทางในการสอนทักษะการพูด ไว้ว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นนำเสนอ (The Presentation stage) เป็นขั้นที่ครูสอนเนื้อหา ใหม่ให้นักเรียนเข้าใจ จำได้และนำไปใช้ในการฝึกพูดครั้งต่อไป ครูผู้สอนจะเป็น “ผู้ให้ความรู้” ควรใช้เวลาในขั้นนี้น้อยแต่มีประสิทธิภาพ ควรนำเสนอบทสนทนาหรือบทเขียน ร้อยแก้ว (Prose Passage)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นฝึกปฏิบัติ (The Practice stage) เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้ นักเรียนฝึกพูดโดยใช้ความรู้ที่เพิ่งเรียนมาให้ถูกต้อง ครูทำหน้าที่เป็น “ผู้ควบคุม” ให้การฝึกนั้น ถูกต้องสื่อที่ใช้การฝึกมี 2 ประเภท คือ แบบฝึก (Drills) และเนื้อเรื่อง (Texts)

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นผลิตภาษา (The Production stage) ขั้นนี้ครูปล่อยให้ให้นักเรียนใช้ภาษาที่รับรู้และฝึกในขั้นที่สองมาแล้ว ได้อย่างอิสระเต็มที่ ครูทำหน้าที่เป็น “ผู้จัดการ” เน้นให้นักเรียนใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่วมากกว่าเน้นความถูกต้องทางไวยากรณ์ อาจให้จัดกิจกรรมเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มก็ได้

สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526 : 122) กล่าวถึง แนวทางการสอนทักษะการพูดไว้ว่า ประกอบด้วย 2 ระดับ ดังนี้

1. ระดับเตรียมตัว สอนให้พูดเลียนแบบตัวอย่าง ส่วนมากได้แก่ การเลียนแบบประโยคที่ถูกต้องจากครู หรือจากเทปบันทึกเสียง และท่องจำประโยคพื้นฐานต่าง ๆ
2. ระดับแสดงออก เมื่อนักเรียนจำและสามารถพูดประโยคได้พอสมควรแล้วจะสามารถพูดแสดงความตั้งใจของตนเอง ไปให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ การสอนพูดแบบนี้มักจะจัดบทเรียนเป็นบทสนทนา หรือการเล่าเรื่อง การสอนจะแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ตามระดับจากง่ายไปหายาก เช่น

- 2.1 ฝึกให้ตั้งคำถาม และตอบคำถาม
- 2.2 ฝึกบทสนทนา
- 2.3 ฝึกให้เล่าเรื่อง

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 58-64) กล่าวถึง แนวทางในการสอนทักษะการพูด ไว้ว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการพูด ผู้สอนควรจัดกิจกรรมออกเป็น 4 ระยะ คือ

1. กิจกรรมก่อนสนทนา (Pre-Conversation Activities) เป็นการเตรียมผู้เรียนโดยการสร้างความสนใจ ทบทวนโดยการใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วย ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้ คือ

- 1.1 ให้ความรู้ทางคำศัพท์และโครงสร้างใหม่ที่น่าสนใจนำมาใช้ในบริบทที่มีความหมายในบทสนทนาเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมจะฝึกทักษะ
- 1.2 การให้ความรู้ทางด้านกรอออกเสียงศัพท์และโครงสร้างที่จำเป็นในการฝึกซึ่งอาจทำได้โดยการนำเข้าบริบทและฝึกก่อนการฝึกสนทนาจริง
- 1.3 การให้ความรู้ทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับบทสนทนาที่นำมาใช้สอน เช่น สถานภาพ ระดับของความเป็นทางการและการแสดงอารมณ์ของกลุ่มสนทนา เป็นต้น
- 1.4 ฝึกออกเสียงคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยค
- 1.5 การฟังวลีหรือประโยคในอัตราเร็วปกติอย่างเป็นธรรมชาติ

1.6 ให้ฝึกบทสนทนาตามทิศทางไปสถานีรถเมล์ของชาวต่างประเทศ และให้บอกว่า ชาวต่างประเทศกล่าวคำขอโทษหรือขอความช่วยเหลือให้บอกทิศทาง

1.7 การฟังบทสนทนา

1.8 การจับคู่บทสนทนา โดยเลือกข้อความที่เหมาะสม

1.9 การเลือกคำถามคำตอบในบทสนทนาที่เหมาะสม

1.10 การให้ข้อมูลในส่วนที่ผู้ร่วมสนทนาไม่มี (Dyads)

2. การสนทนาโดยการกำหนดขอบข่ายทั้งหมด (Controlled Conversation)

3. การสนทนาโดยการกำหนดขอบข่ายให้ครึ่งหนึ่ง (Semi-Controlled Conversation) โดยให้ผู้เรียนเลือกคำถาม-ตอบ ในบทสนทนาที่ไม่สมบูรณ์

4. การสนทนาโดยเสรี (Free Conversation) คือการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาสสนทนาโต้ตอบกันเองอย่างอิสระ โดยผู้เรียนเลือกใช้ศัพท์และ โครงสร้างเองตามความเหมาะสม และแสดงบทบาทสมมติแก้ปัญหาหรืออภิปราย เป็นต้น

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539 : 167) กล่าวถึง แนวทางการสอนทักษะการพูด ไว้ว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นบอกวัตถุประสงค์ ผู้สอนควรบอกให้ผู้เรียนรู้ถึงสิ่งที่จะเรียน

2. ขั้นเสนอเนื้อหา การเสนอเนื้อหาควรอยู่ในรูปบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใคร มีความรับผิดชอบกับคู่สนทนาอย่างไร ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่ถูก สถานที่พูด และเนื้อหาที่พูดมีอะไรบ้าง

3. ขั้นการฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากเสนอเนื้อหา อาจจะฝึกพร้อม ๆ กัน หรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟัง ได้ยิน ได้ฟังสำนวนภาษาหลาย ๆ แบบและเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างอิสระใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง

จากแนวทางในการสอนทักษะการพูดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนทักษะการพูด ควรเริ่มจากการบอกวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนทราบก่อนเริ่มเรียน จากนั้นจึงนำเสนอเนื้อหา แล้วให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติและถ่ายโอนสิ่งที่ได้ยินผ่านการพูด

2.3 เทคนิคในการสอนทักษะการพูด

กุศยา แสงเดช (2545 : 136-137) กล่าวถึง เทคนิคในการสอนพูด ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การฝึกให้ตั้งคำถามและตอบคำถาม ในการสนทนาในลักษณะนี้ ควรฝึก

ประเภทของคำถามลักษณะต่อไปนี้ เช่น คำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ คำถามเรื่องบุคคล/ ส่วนตัว เป็นต้น

2. การฝึกพูดบทสนทนา วิธีสอนในปัจจุบันใช้การฝึกบทสนทนามาก เพราะฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อสารความหมายกันจริง ๆ ในการสร้างบทสนทนาภาษาอังกฤษ ควรใช้ภาษาง่าย ๆ ครูต้องอธิบายความหมายของคำศัพท์และสำนวนที่ผู้เรียนไม่รู้จัก ก่อนที่จะฝึกพูดบทสนทนา

3. การฝึกพูดการเล่าเรื่อง การฝึกแบบนี้ควรใช้สถานการณ์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ถูกต้องตามสถานการณ์และเกิดความสนุกสนาน พยายามใช้คำศัพท์และโครงสร้างที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน

ฟินอคเชียโร และบรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit. 1983 : 141 ; อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2535 : 168) และกรมวิชาการ (2546 : 69) กล่าวถึง เทคนิคในการสอนทักษะการพูด ไว้ว่า ผู้สอนอาจเลือกใช้ให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียนแต่ละระดับ ดังนี้

1. ให้ตอบคำถาม ซึ่งครูหรือเพื่อนในชั้นเป็นผู้ถาม
2. บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง
3. ให้นักเรียนถามหรือตอบคำถามของเพื่อนในชั้นเรียน เกี่ยวกับชั้นเรียนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ นอกชั้นเรียน

4. ให้บอกลักษณะวัตถุ สิ่งของต่าง ๆ จากภาพ

5. ให้เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน โดยครูอาจให้คำสำคัญต่าง ๆ

6. ให้รายงานเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่กำหนดหัวข้อไว้ให้

7. จัดสถานการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน ให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่าง ๆ กันไป

เช่น ร้านขายของ ร้านอาหาร ธนาคาร เป็นต้น

8. ให้เล่นเกมต่าง ๆ ทางภาษา

9. ให้ได้วาที อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๆ

10. ให้ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์

11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ไทย แล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ

12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

จากเทคนิคในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อสอนทักษะการพูดนั้น ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งในและนอกห้องเรียน ใช้สื่อการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความมั่นใจและเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน

2.4 การวัดและประเมินผลทักษะการพูด

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 65-67) กล่าวถึง แนวทางในการวัดและประเมินผลการพูดว่า รูปแบบการวัดและประเมินผลทักษะการพูดสามารถดำเนินการได้หลายวิธีตามรูปแบบ ดังนี้

1. ให้อธิบายรูปภาพหรือการฟังเทปโดยใช้ศัพท์และโครงสร้างที่เรียนแล้ว ตลอดจนสังเกตผู้ที่เกี่ยวข้องในภาพในเรื่องเพศ วัย วุฒิ สถานภาพทางสังคม อาชีพ สภาพแวดล้อม สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง อากัปกริยา และความรู้สึก ตลอดจนความสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้อง หรือคู่สนทนาในภาพที่สามารถจะหาได้จากภาพหรือการฟังเทป

2. ให้สนทนาเป็นคู่ ๆ โดยสร้างสถานการณ์ให้

3. ให้บันทึกตารางเวลาทำงานแล้วนัดการประชุมสำหรับครั้งต่อไป

4. หารายงานเพื่อน ๆ หลังจากสำรวจกิจกรรมที่เพื่อน ๆ ทำมากที่สุด

5. ให้สัมภาษณ์เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม

6. ให้บรรยายโดยเล่าเรื่องราว โดยใช้จินตนาการของตนเองหรือจาก

ประสบการณ์จริง

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 80) กล่าวถึง การพูดว่าเป็นการสื่อสารที่อาศัยท่วงที วาจาความชัดเจนชัดคำ น้ำเสียง ประกอบกับการใช้ภาษา การประเมินความสามารถในการใช้ทักษะพูดจึงควรคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ ได้แก่

1. การออกเสียงว่าชัดเจนหรือไม่เพียงใด การลงเสียงหนักเบา การใช้เสียงขึ้นลง การเว้นจังหวะในการพูด

2. ท่วงที สีหน้า การสบตากับผู้ฟังว่าสอดคล้อง และเหมาะสมกับการแสดงออกทางการพูดหรือไม่ และผู้พูดสามารถใช้อย่างได้ผลหรือไม่

3. ศัพท์ จำนวนที่ใช้ว่าเหมาะสมและได้ความหมายหรือไม่

4. โครงสร้างและประโยคที่ใช้ว่าถูกต้องหรือไม่

5. ใจความสำคัญของการพูด

6. รายละเอียดสนับสนุน หรือโต้แย้ง พร้อมทั้งการให้เหตุผล

7. การสรุปประเด็น หรือการขมวดท้ายการพูด

8. การรักษาสัมพันธภาพกับผู้ฟังด้วย โดยการใช้ปฏิสัมพันธ์ทางภาษาที่เหมาะสม เช่น วิธีสอดแทรกคำพูดของผู้อื่น การนำเข้าสู่การพูดของตนเองอย่างราบรื่น ไม่ห้วน และไม่ใช้การขัดคออย่างสุภาพ กลวิธีขึ้นต้นและลงท้ายการพูดที่เหมาะสม

โดยในการประเมินทักษะการพูดนั้น ควรคำนึงถึงความสามารถของผู้พูดในด้าน
สำเนียง การออกเสียง การเน้นหนักในคำและประโยค ความคล่องแคล่วของการพูด และ
ความสามารถในการสื่อสาร ตามเกณฑ์ ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินการพูด

1.1 ไวยากรณ์

1.1.1 ขอบเขต

1.1.2 ความถูกต้อง

1.2 คำศัพท์

1.2.1 ขอบเขต

1.2.2 ความถูกต้อง

1.3 การออกเสียง

1.3.1 เสียงคำเดี่ยว ๆ (โดยเฉพาะข้อแตกต่างของหน่วยเสียง)

1.3.2 การลงเสียงหนักเบาและจังหวะการพูด

1.3.3 การใช้เสียงสูงต่ำในประโยค

1.3.4 การเชื่อมเสียง/การละเสียง/การผสมเสียง

1.4 ความคล่อง

1.4.1 ความเร็วของการพูด

1.4.2 การติดขัดในระหว่างพูด

1.4.3 การติดขัดเล็กน้อยก่อนพูด

1.5 ทักษะในการสนทนา

1.5.1 การสานเรื่องตามหัวข้อที่พูด

1.5.2 การให้ผู้อื่นได้เริ่มพูด หรือการให้ตนเองได้มีโอกาสพูดและการ

พูดนอกประเด็น

1.5.3 ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของคำพูดของตน กับผู้สัมภาษณ์

1.5.4 การดำเนินการสนทนาให้ต่อเนื่อง การขยายความให้ชัดเจน การ

ปรับปรุงแก้ไข การทบทวนตรวจสอบ การหยุด การใช้คำเสริม ฯลฯ

1.6 ทักษะการใช้ภาษาทางสังคม

1.6.1 จำแนกทำเนียบและลีลาภาษา เช่น แบบเป็นทางการออกจาก
แบบกันเอง แบบชักจูงใจหรือแบบรอมชอมได้

1.6.2 การกล่าวพาดพิงทางวัฒนธรรม

1.7 อวัจนภาษา

1.7.1 การสบตาและการใช้ท่วงที

1.7.2 ท่าทางและสีหน้า

1.8 เนื้อหาการพูด

1.8.1 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของข้อคิดเห็น

1.8.2 ความเกี่ยวข้องกับประเด็น

2. กิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบทักษะการพูด

วิธีการที่จะให้นักเรียนแสดงออก เพื่อที่จะวัดทักษะการพูดมีหลายวิธี เช่น อาจให้ทำกิจกรรมเดี่ยว เช่น การบรรยายรายบุคคล การเล่าเรื่องต่าง ๆ อาจเป็นกิจกรรมกลุ่ม เช่น การจับคู่สนทนา อาจให้แสดงละคร แสดงบทบาทสมมติ หรือการสัมภาษณ์ เป็นต้น กิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบทักษะ ได้แบ่งกิจกรรมการทดสอบการพูดเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 แบบสัมพันธภาพทงที่ ได้แก่

2.1.1 การบรรยายสิ่งของหรือภาพ (วิทยวิธีการวัดแบบกึ่งตรง)

2.1.2 บอกให้คู่สอบวาดภาพ หรือแผนภูมิ (วิทยวิธีการวัดแบบ

กึ่งตรง)

2.1.3 บอกให้คู่สอบประกอบชิ้นส่วน เครื่องมือหรือกลไกอย่างใดอย่าง

หนึ่ง

2.1.4 อธิบายหรือบอกคู่สอบวิธีการจัดเรียงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2.1.5 บอกทางไปยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

2.2 แบบสัมพันธภาพที่เป็นพลวัต ได้แก่

2.2.1 การเล่าเรื่องซึ่งมีการเปลี่ยนบทบาทตัวละคร เวลา สถานที่ตาม

ท้องเรื่อง

2.2.2 การให้ปากคำในฐานะพยานผู้เห็นที่อยู่ในเหตุการณ์ เช่น อุบัติเหตุ

ทางท้องถนน การลักทรัพย์ การฆาตกรรม ฯลฯ

2.3 แบบสัมพันธภาพที่เป็นนามธรรม ได้แก่

2.3.1 การแสดงความคิดเห็น

2.3.2 การให้เหตุผลในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากแนวทางการวัดและประเมินผลทักษะการพูดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลทักษะการพูดสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การให้อธิบายรูปภาพ

หรือการฟังเพลง การจับคู่สนทนา การรายงานการ การสัมภาษณ์เป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม การเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เป็นต้น โดยควรคำนึงถึงความสามารถของผู้พูดในด้านสำเนียง การออกเสียง การเน้นหนักในคำและประโยค ความคล่องแคล่วของการพูด และความสามารถในการสื่อสาร

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task Based Learning)

1. ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task Based Learning)

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า ภาระงาน (Task) ไว้อย่างหลากหลาย ทั้งในแง่ของการทำงานโดยทั่วไป และในแง่ของการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อาทิเช่น

ลอง (Long. 1985 : 89) ให้ความหมายไว้ว่า ภาระงาน คือ ชิ้นงานที่บุคคลต้องทำอย่างอิสระ หรือเพื่อผลงานบางอย่าง เช่น การทาสีรั้ว การกรอกแบบฟอร์มเอกสาร การจองตั๋วเครื่องบิน....หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง งาน หมายถึง สิ่งต่างๆที่บุคคลต้องกระทำในชีวิตประจำวัน

ริชาร์ด แพทท และเวเบอร์ (Richards, Platt and Weber. 1985 : 289) ให้ความหมายไว้ว่า ภาระงาน คือ กิจกรรมหรือการกระทำซึ่งทำเพื่อผลของกระบวนการหรือความเข้าใจภาษา เช่น การวาดภาพในขณะที่ได้ฟังการสอนจากครูและทำตามคำสั่ง

นูแนน (Nunan. 1989 : 6) ให้ความหมายไว้ว่า ภาระงาน หมายถึง กิจกรรมย่อยในชั้นเรียนที่มุ่งให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ นำความเข้าใจนั้น ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้ภาษา รู้จักคิดวิเคราะห์และพิจารณา และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อการใช้ภาษาตามเป้าหมาย ทั้งนี้จะให้ความสำคัญกับความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษา จากความหมายของงานข้างต้นการเรียนแบบเน้นภาระงานจึงเป็นการเรียนที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติในชั้นเรียน ส่วนผู้สอนจะต้องออกแบบหลักสูตรในรูปแบบของการใช้กระบวนการเน้นภาระงานและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในขณะปฏิบัติงาน โดยที่ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นเน้นความสำคัญของการสื่อความหมายมากกว่าความถูกต้องของกฎไวยากรณ์

บริน (Breen. 1987 : 23 ; อ้างอิงใน Nunan. 1989 : 6) ให้ความหมายไว้ว่า ภาระงาน หมายถึง ความพยายามในการเรียนภาษาที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ มีเนื้อหาที่เหมาะสม มีกระบวนการทำงานที่เจาะจง มีขอบเขตที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ต่อผู้ปฏิบัติตามภาระงานนั้น ๆ ฉะนั้นงานปฏิบัติอาจสมมติให้อยู่ภายใต้แผนงานที่มีการกำหนดจุดประสงค์ไว้ งานปฏิบัติอาจจะเป็น

ประเภทแบบฝึกหัดง่าย ๆ สั้น ๆ ไปจนถึงกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อน ตัวอย่างเช่น การแก้ไข ปัญหาโดยกลุ่ม หรือการเลียนแบบ หรือการแยกแยะเพื่อการตัดสินใจ เป็นต้น

เอสแตร์และซานอน (Estaire and Zanon. 1994) ให้ความหมายไว้ว่า การเรียน แบบเน้นภาระงาน หมายถึง การเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของภาระงาน โดยการเรียนการสอนใน ห้องเรียนจะถูกสร้างขึ้นเป็นภาระงานที่เรียงลำดับ ภาระงานที่ปฏิบัติจะเป็นสิ่งกำหนดให้เกิดการใช้ โครงสร้างภาษา นั่นคือ เป็นสิ่งที่กำหนดว่าต้องใช้โครงสร้างภาษาใดบ้าง ดังนั้นผู้สอนจึงมี บทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างภาระงานนั้น ๆ สิ่งสำคัญคือตัวงานที่ผลิตออกมาและภาษาซึ่ง เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปได้

วิลลิส (Willis. 1996 : 23-24) ให้ความหมายไว้ว่า ภาระงาน หมายถึง กิจกรรม อันหลากหลายที่ผู้เรียนได้ใช้ภาษาโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับการกระทำ ภาระงานด้านการ ติดต่อบรรยากาศเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ให้เป็นที่พึงพอใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ตัวอย่างเช่น การ เปรียบเทียบรูปภาพ 2 รูป และข้อความ เพื่อหาความแตกต่าง ตลอดจนการแก้ปัญหา

สเกียน (Skehan. 1998 : 173) ให้ความหมายไว้ว่า ภาระงาน หมายถึง กิจกรรมที่ มีความหมายเป็นสิ่งสำคัญที่สุด มีความสัมพันธ์กับโลกแห่งความเป็นจริงมีความสมบูรณ์ของงาน ปฏิบัติที่ควรต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึงผลลัพธ์ที่ได้มา จากการปฏิบัติภาระงานนั้น ๆ

เอลลิส (Ellis. 2003 : 9-10) ให้ความหมายและคำจำกัดความของภาระงาน ไว้ว่า

1. ภาระงาน คือ การวางแผนในการทำงาน
2. ภาระงานต้องมุ่งเน้นด้านความหมาย กล่าวคือ งานปฏิบัตินั้นจะต้อง สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาโดยมุ่งเน้นด้านความหมายในการสื่อสาร
3. ภาระงานต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง หมายถึง ในการปฏิบัติงานนั้น ผู้เรียนต้องได้ใช้ภาษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง เช่น การขอข้อมูล การ ถามตอบ หรือการซักถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง
4. ภาระงานสามารถใช้ทักษะทั้ง 4 มาเชื่อมโยงกันได้ หมายถึง ในการ ปฏิบัติงานนั้น ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน ประกอบหรือเชื่อมโยงกันในงาน ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดเป็นชิ้นงานหรือผลงาน เช่น การให้ผู้เรียนฟังและอ่านเนื้อเรื่องแล้วถ่ายโอน ออกมาเป็นความเข้าใจโดยการเขียน การวาดภาพประกอบ การตอบคำถามหรือถ่ายโอนในลักษณะ ใดอย่างหนึ่ง

5. ภาระงานต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา เช่น การคัดเลือก การให้เหตุผล การจัดลำดับ ซึ่งกระบวนการนี้อาจเกิดขึ้นตามลักษณะของภาระงานนั้น

6. ภาระงานปฏิบัติต้องมีความชัดเจนในผลของงานปฏิบัติ หมายถึง ภาระงานนั้นต้องมีจุดมุ่งหมายของกิจกรรมสำหรับผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ภาษาหลังจากได้ทำกิจกรรม หรือปฏิบัติงานนั้นเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่มีการมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ โดยนักเรียนต้องใช้ทักษะกระบวนการที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานนั้น ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

2. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

ในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน มีผู้เชี่ยวชาญเสนอหลักการในการจัดกิจกรรมที่จะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมผู้เรียนให้ปฏิบัติภาระงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด ดังนี้

วิลลิส (Willis. 1996 : 130-131) กล่าวถึง การจัดการเรียนกิจกรรมแบบเน้นภาระงาน ไว้ว่า หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานปฏิบัติ ต้องครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. ใช้ภาษาเป้าหมายในห้องเรียนเท่าที่เป็นไปได้ โดยเริ่มต้นจากคำและวลีที่ผู้เรียนมีจากประสบการณ์เดิม หรือสามารถคาดเดาได้
2. สร้างกิจกรรมที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จ
3. สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นกันเองและเกิดความร่วมมือในการทำงาน เพื่อว่าผู้เรียนจะได้รู้สึกเป็นอิสระในการทำงานหรือกล้าซักถามเมื่อมีปัญหา
4. มั่นใจว่าทุกกิจกรรมของภาระงานนั้น สร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียนด้านความสามารถการใช้ภาษาของผู้เรียน
5. ต้องยอมรับว่าการปฏิบัติงานในขั้นตอนแรกอาจไม่สมบูรณ์แบบ
6. ควรให้การเสนอแนะผู้เรียนในสิ่งที่ผิดพลาด และส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกหรือปฏิบัติซ้ำอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่ควรช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดมากเกินไป
7. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาแม่ได้ ตลอดจนส่งเสริมผู้เรียนให้ใช้ภาษาเป้าหมายในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด
8. มั่นใจว่าผู้เรียนมีความเข้าใจคำสั่งในขั้นตอนการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน และตระหนักว่าผู้เรียนต้องมีโอกาสในการฝึกรูปแบบ โครงสร้างของประโยคที่ถูกต้องในขั้นตอนท้ายของภาระงาน

9. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจประโยชน์ขององค์ประกอบในภาระงานและสามารถช่วยผู้เรียนย้อนคิดขั้นตอนการปฏิบัติงานและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คามรอน (Cameron. 2001 : 31) กล่าวถึง หลักการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานในห้องเรียน ไว้ดังนี้

1. ภาระงานควรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และมีเอกภาพสำหรับผู้เรียนในเรื่องหัวข้อ กิจกรรม หรือผลงาน

2. ควรใช้ภาษาที่เน้นการสื่อความหมายและจุดมุ่งหมายสำหรับผู้เรียนในภาระงานนั้น ๆ

3. ภาระงานควรมีเป้าหมายการเรียนรู้ภาษาที่ชัดเจน

4. ภาระงานปฏิบัติควรมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด

5. ภาระงานควรส่งเสริมความสนใจและความกระตือรือร้นของผู้เรียน

เอลลิส (Ellis. 2003 : 276-278) กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ไว้ดังนี้

1. ความยากง่ายของภาระงานต้องเหมาะสมกับระดับผู้เรียน

2. ผู้สอนควรตั้งเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของแต่ละภาระงานให้ชัดเจน

3. ผู้เรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาระงาน ซึ่งผู้เรียนต้องปฏิบัติงานอย่างจริงจังมิใช่ทำเพียงเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น

4. ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับบทบาทกิจกรรมในบทเรียนของภาระงานนั้นๆ พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นได้อย่างราบรื่น โดยทำงานร่วมกันเป็นงานคู่หรืองานกลุ่ม

5. ภาระงานส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาของตนเองในการปฏิบัติงาน และเป็น การสร้างบรรยากาศในการเรียนให้มีประสิทธิภาพ

6. ภาระงานเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนคือ การใช้ภาษาเพื่อมุ่งเน้นการสื่อความหมาย สิ่งหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการใช้ภาษา คือ การจัดงานปฏิบัติให้หลากหลาย ซึ่งรวมทั้งโครงสร้างของภาษาที่ใช้ด้วย

7. ภาระงานที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้อง ทั้งนี้ ควรสอดคล้องกับหลักการในข้อ 6

8. ภาระงานที่ดีควรให้ผู้เรียนประเมินผลในการดำเนินงานและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ เอลลิสให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานดังกล่าว ไม่สามารถครอบคลุมทุกหลักการ บางหลักการไม่สามารถทำได้กับวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนั้นผู้สอนจึงต้องเลือกวิธีการที่ตนเองมีความถนัด เข้าใจและสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานนั้น ควรคำนึงถึงวัยของผู้เรียน เป้าหมายในการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการที่ชัดเจน ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาที่สอดคล้องกับเหตุการณ์จริงในชีวิตประจำวัน มีการประเมินผลการดำเนินการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาภาระงานต่อไป

3. องค์ประกอบของภาระงาน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาระงานไว้สอดคล้องกัน ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

แคนคลิน (Candlin, 1987 : 10-12) นูแนน (Nunan, 1989 : 10-11) และ เอลลิส (Ellis, 2003 : 21) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาระงานปฏิบัติไว้สอดคล้องกันคือประกอบไปด้วย

1. จุดมุ่งหมาย (Goal) คือ การบอกจุดประสงค์ของภาระงานนั้น ว่าต้องการให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายใดของงานปฏิบัตินั้น คลาร์ก (Clark ; อ้างอิงใน Nunan 1989) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มี 3 ประการ คือ

1.1 เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ซึ่งได้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น แนวความคิด ความคิดเห็น ความเชื่อ ทักษะ และความรู้ที่กระหว่างกัน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จลุล่วงในการปฏิบัติงาน

1.2 เพื่อให้รอบรู้และเข้าใจข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว โดยเป็นข้อมูลที่เป็นภาษาเป้าหมาย เช่น ข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารแนะนำ ประกาศ โฆษณา ฯลฯ และสามารถนำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์จริง

1.3 เพื่อพัฒนาทักษะทั้ง พูด อ่าน และเขียนของนักเรียนตามจุดมุ่งหมายของการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ และมีจินตนาการ เช่น การเขียนบทควาสนั้น ๆ บทกวี เพลง เป็นต้น การใช้กิจกรรมการเรียนแบบเน้นภาระงานนี้มุ่งพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร โดยจุดมุ่งหมายของงานตามแนวคิดของ Clark เน้นให้ความสำคัญกับทักษะการพูดของนักเรียนในการสื่อความหมายเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล และกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานที่ได้รับมอบหมาย

2. ตัวป้อน (Input) คือ ข้อมูลที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลทั่วไป จากสื่อต่าง ๆ หรืออาจเป็นข้อมูลที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียน ตัวป้อนทางภาษาถือเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะฝึกกระบวนการคิด (Cognitive Process) ของนักเรียนอย่างมีระบบ ต่อเนื่อง และชัดเจน โฮเวอร์ (Hover; อ้างอิงใน Nunan. 1989) ได้แนะนำเกี่ยวกับจัดหาแหล่งข้อมูลเพื่อเป็นตัวป้อนในการเรียนรู้ภาษาว่าควรใช้สื่อของจริง เช่น จดหมาย รายการอาหาร ไปสการ์ด ตารางเวลาเดินรถ ป้ายแสดงเครื่องหมายจราจรนิทานรูปภาพ เอกสารแจกของโรงแรม และสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น ลม่อม ศรีเจริญ (2545 : 10) ได้สรุปให้เห็นประโยชน์ของการใช้ข้อมูลจริงกับการเรียนแบบเน้นภาระงานของ บรอสแนน (Brosnan; อ้างอิงใน Nunan. 1989 : 56) ไว้ดังนี้

2.1 ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาที่ใช้กันอยู่จริง ภาษาเป็นเรื่องของธรรมชาติ การนำภาษามาทำให้ง่ายขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงใด ๆ เพื่อจุดประสงค์ในการสอน เช่น เพื่อสอนคำศัพท์ โครงสร้างประโยคบางครั้งก็ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสอน เพราะแทนที่จะฝึกให้นักเรียนคิดเองจากข้อชี้แนะ (Clues) หรือจากบริบทนักเรียนกลับไม่ได้พัฒนาการคิดเลย

2.2 ให้โอกาสแก่นักเรียนในการเรียนรู้ภาษาจากข้อมูลสั้น ๆ แต่สื่อความหมายที่สมบูรณ์และชัดเจน

2.3 ให้โอกาสแก่นักเรียนในการเรียนภาษาที่เป็นรูปภาพ สัญลักษณ์ ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อได้ง่าย นอกจากนั้นยังช่วยฝึกด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

2.4 ช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมในชั้นเรียนกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง และนำไปประยุกต์ใช้นอกห้องเรียนได้ดีขึ้น

3. ขั้นตอนของการปฏิบัติงาน (Procedures) คือ การระบุวิธีการ หรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

4. บทบาท (Roles) คือ การกำหนดบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนว่า ควรมีบทบาทอย่างไรในการปฏิบัติงานนั้น

4.1 บทบาทของครูผู้สอน

ริชาร์ด (Richard. 1984) ได้เสนอบทบาทที่สำคัญ 3 ด้านสำหรับผู้สอน คือ ด้านการวางแผนด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งรายละเอียดดังนี้

1. เป็นผู้คัดเลือกตัวป้อนทางภาษา ตลอดจนเป็นผู้แสวงหาข้อมูล และสื่อของจริงที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในชั้นเรียน

2. เป็นผู้คัดเลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับตัวป้อนทางภาษาและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกระบวนการ กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังจากนักเรียนและผลของการปฏิบัติงาน

3. จัดชั้นเรียนให้เหมาะสมกับงานแต่ละชนิด เช่น งานรายบุคคล แบบจับคู่ กลุ่มย่อยหรือรวมทั้งชั้น

4. คอยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนกำชับและติดตามขณะที่นักเรียนปฏิบัติงานอยู่

5. เป็นผู้ประเมินงานร่วมกับนักเรียน รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับเมื่อผู้เรียนปฏิบัติงานเสร็จ

4.2 บทบาทของนักเรียน

การเรียนรู้แบบเน้นภาระงานยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยนักเรียนมีบทบาทสำคัญมากในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานนักเรียนต้องให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการประกอบกิจกรรมเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีบทบาทในการปฏิบัติงานดังนี้

1. ต้องทำความเข้าใจตัวป้อนทางภาษา
2. ต้องนำลักษณะเด่น และคุณสมบัติของตนเองออกมาใช้เพื่อ

ปฏิบัติงาน

3. ต้องมีความกระตือรือร้น มีความใส่ใจในงาน และกิจกรรม

4. ต้องมีความตระหนักในความแตกต่างทางการใช้ทักษะ สติปัญญา ความสามารถ และความสามารถทางทักษะกระบวนการของเพื่อนร่วมชั้นเรียน

5 การจัดสภาพการณ์และการวางเงื่อนไข (Conditions) แคนดลิน (Candlin) และนูนาน (Nunan) ได้กล่าวถึงการจัดสภาพการณ์ในห้องเรียน (Setting) ว่าการจัดสภาพห้องเรียนจะต้องเป็นไปตามสถานการณ์ตามหน้าที่ของภาษาที่ระบุไว้ในภาระงาน ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมในชั้นเรียนเข้ากับสถานการณ์จริงนอกชั้นเรียน

ส่วน เอลลิส (Ellis) ได้กล่าวถึงการวางเงื่อนไข (Conditions) ว่าในการปฏิบัติงาน อาจมีการวางเงื่อนไขในลักษณะร่วมกันปฏิบัติงานหรือแยกกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

6. ผลลัพธ์ (Outcomes) คือ ผลที่ได้จากการปฏิบัติงานนั้น หลังการปฏิบัติภาระงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์แบบแล้ว ซึ่งอาจกล่าวได้ 2 ด้าน คือ ด้านผลผลิต (Product) หมายถึง ผลงานที่ได้จากการปฏิบัติงานนั้น ด้านกระบวนการ (Process) หมายถึง ทักษะทางภาษา และกระบวนการที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังจากปฏิบัติงานนั้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของภาระงานประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของภาระงาน ตัวป้อน ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การกำหนดบทบาทของครูและผู้เรียน การจัดสภาพการณ์ในห้องเรียน การวางแผนใจในการปฏิบัติงาน และผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ร่วมกันใช้ภาษาในการปฏิบัติงานตามสภาพจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน

4. รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ

การเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติชิ้นงานตามที่กำหนด เพื่อให้บรรลุชิ้นงาน โดยผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงมากที่สุด เพื่อให้เกิดทักษะในการปฏิบัติ ซึ่งมีผู้เสนอรูปแบบของกิจกรรมภาระงานไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

วิลลิส (Willis. 1996 : 26-27) เสนอรูปแบบกิจกรรมภาระงานไว้ 6 รูปแบบ ดังนี้

1. การจัดทำรายการ (Listing) คือ รูปแบบกิจกรรมที่มุ่งหวังให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็นของตน โดยมีวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมความคิดและการค้นหาความจริง
2. การเรียงลำดับและการแยกประเภท (Ordering and Sorting) คือ รูปแบบกิจกรรมที่ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาในการเรียงลำดับข้อมูลและจัดแยกประเภทตามหัวข้อต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
3. การเปรียบเทียบ (Comparing) คือ รูปแบบกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบข้อมูลที่มีลักษณะเดียวกัน แต่แหล่งที่มาหรือเนื้อหาต่างกัน เพื่อที่จะรวบรวมส่วนที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน และแยกแยะส่วนที่แตกต่างกันได้
4. การแก้ปัญหา (Problem Solving) คือ รูปแบบกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและเหตุผลพร้อมทั้งท้าทายให้ผู้เรียนพยายามแก้ไขปัญหานั้นให้บรรลุผล
5. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Sharing Personal Experience) คือ รูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาพูดเกี่ยวกับตนเอง และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลอื่น ผลที่ได้จากการปฏิสัมพันธ์นั้น ใกล้เคียงกับบทสนทนาในชีวิตประจำวัน
6. งานที่สร้างสรรค์ (Creative Task) หรืออีกชื่อหนึ่งที่เรียกกันทั่วไปว่า โครงการงาน คือรูปแบบกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำงานเป็นคู่หรือกลุ่ม งานประเภทนี้มีขั้นตอนการทำงาน

มากกว่าประเภทอื่น และเป็นงานที่รวมกิจกรรมหลายประเภทเข้าด้วยกัน ซึ่งบางครั้งผู้เรียนอาจต้องออกไปทำกิจกรรมนอกชั้นเรียน สิ่งที่สำคัญที่ทำให้งานเสร็จสมบูรณ์นั้นขึ้นอยู่กับทักษะการจัดการและการทำงานร่วมกัน

พิกา คานากี้ และฟาโลดัน (Richards & Rodgers. 2002 : 235 ; อ้างอิงจาก Pica, Kanagy & Falodun. 1993) ได้จำแนกรูปแบบภาระงาน ไว้ดังนี้

1. ภาระงานการปะติดปะต่อข้อมูล (Jigsaw Task) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลของแต่ละกลุ่มแล้ว นำมาสรุปเป็นภาพรวมของข้อมูลหรือเรื่องราวที่กำหนดให้ผู้เรียนทำเป็นคู่หรือกลุ่มมีการพูดแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้งานปฏิบัติที่สมบูรณ์
 2. ภาระงานการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information-gap Task) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทำเป็นคู่หรือกลุ่มมีการพูดแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้งานปฏิบัติที่สมบูรณ์
 3. ภาระงานการแก้ปัญหา (Problem-solving Task) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับปัญหาและข้อมูลที่กำหนดให้ และผู้เรียนต้องพยายามร่วมกันแก้ปัญหาให้บรรลุผลตามประสงค์
 4. ภาระงานการตัดสินใจ (Decision-making Task) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับปัญหา ซึ่งมีทางเลือกในการแก้ปัญหาหลายวิธี ผู้เรียนต้องเลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง หลังจากนั้นมีการอภิปรายเหตุผลในการแก้ปัญหาร่วมกัน
 5. ภาระงานการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion Exchange Task) เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการอภิปรายผลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องบรรลุข้อตกลงร่วมกัน
- ปราบู (Ellis. 2003 : 213 ; อ้างอิงจาก Prabhu. 1987) เสนอรูปแบบกิจกรรมที่เน้นภาระงาน ไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information-gap Activity) คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง หรือจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์
2. กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเหตุผล (Reasoning-gap Activity) คือ ข้อมูลใหม่ที่ได้จากข้อมูลได้ผ่านการลงความเห็น การสรุปความ ให้เหตุผลของผู้เรียนมาแล้ว
3. กิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion-gap Activity) คือ การระบุและใช้ภาษาแสดงความคิดเห็นในเรื่องของตัวบุคคล ความรู้สึก ทศนคติในการโต้ตอบกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

จากรูปแบบกิจกรรมที่เน้นภาระงานข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมที่เน้นภาระงานนั้นเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง และได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ลักษณะของภาระงานที่ดี

ในการนำภาระงานมาใช้ในการเรียนการสอนภาษา ครูผู้สอนควร ได้ศึกษาถึงภาระงานที่ดี เพื่อที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการเลือกใช้ภาระงาน รวมทั้งนำไปใช้ในการประเมิน ซึ่ง

จอห์นสัน (Johnson. 1982 : 150) ยังมีความเห็นว่าผู้เรียนควรได้รับการฝึกในรูปแบบของการใช้กิจกรรมที่เน้นภาระงาน โดยให้ผู้เรียนร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผล ได้ผลงานอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา

แคนดลิน (Candlin. 1987 : 9-10) ได้กล่าวถึงลักษณะการเน้นภาระงานการเรียนภาษาที่ดี เพิ่มเติมจากที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ

1. มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ในด้านภาษาที่ใช้ และวิธีการปฏิบัติงาน
2. เน้นผลของงานปฏิบัติ ซึ่งอาจแตกต่างกันตามทักษะและวิธีการที่ผู้เรียนใช้
3. เสริมสร้างความรู้สึกละเอียดและเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน
4. เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ และทักษะที่ใช้ใน

การปฏิบัติงาน

5. ให้ผู้เรียนเป็นผู้วิเคราะห์งาน หรือ ปัญหา โดยครูเป็นผู้ช่วยเหลือ
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และได้ข้อมูลย้อนกลับในการทำงาน

7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา รู้จักแก้ปัญหา มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและมีโอกาสแสดงความรู้ความสามารถ

วิลลิส (Willis. 1996 : 11-19) และ เอลลิส (Ellis. 2003 : 276-277) ได้เสนอแนะลักษณะงานปฏิบัติการเรียนภาษาที่ดี และสอดคล้องกัน คือ

1. ควรให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับ

ชีวิตจริง

2. ควรมีความมุ่งหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน คือ การที่ผู้เรียนต้องใช้ภาษา โดยเน้นในด้านความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษา

3. ควรมีลักษณะดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และท้าทายความสามารถในการ

ทำงาน

4. ควรให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบของภาษาในการปฏิบัติงาน

5. ควรมีการประเมินร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน ในการปฏิบัติงานและผลงานปฏิบัติ

สรุปได้ว่า ลักษณะของภาระงานที่ดีควรให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันในการใช้ความรู้และทักษะในการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน โดยเน้นความหมายในการสื่อสารมากกว่ารูปแบบทางภาษา ภาระงานนั้นต้องมีความยืดหยุ่นทั้งในการปฏิบัติดึงดูดความสนใจ และท้าทายความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์งาน การแสดงความคิดเห็น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รู้จักแก้ปัญหา พร้อมทั้งมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนในการปฏิบัติงานและในผลงานที่ตนเองปฏิบัติ

6. ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

วิลลิส (Willis, 1996 : 38-64 , 109-115) ได้กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานไว้ 3 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้คือ

1. ขั้นก่อนปฏิบัติงาน (Pre-Task) เป็นขั้นตอนเตรียมตัวผู้เรียนในการปฏิบัติงาน กิจกรรมในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การเตรียมคำศัพท์ สำนวน หรือการนำเสนอคำศัพท์ใหม่ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นการให้ผู้เรียนศึกษารูปแบบการปฏิบัติงาน และลงมือปฏิบัติงานที่มีลักษณะคล้ายกับงานที่จะต้องปฏิบัติจริง
2. ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน (During-Task) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้ทำงานโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ โดยเน้นความเข้าใจเนื้อหาจากรูปแบบของงานปฏิบัติที่กำหนดให้ หลังจากนั้นลงมือทำแบบฝึกหัดหรืองานปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจทำงานในลักษณะเป็นกลุ่มหรือคู่ก็ได้ โดยมีรูปแบบกิจกรรมของงานปฏิบัติที่หลากหลาย เช่น การหาลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่าง (Spot the Difference) การเติมข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap Task) การจับคู่ข้อความ (Matching) เป็นต้น หลังจากที่นักเรียนได้ปฏิบัติเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว ผู้เรียนมีการเตรียมรายงานผลการปฏิบัติงาน โดยมีครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ สำนวน และมีการช่อมก่อนการรายงานจริงซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการรายงานมากยิ่งขึ้น สำหรับวิธีการรายงานนั้น นักเรียนสามารถรายงานโดยการพูด การเขียน ต่อจากนั้นนักเรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงาน
3. ขั้นหลังการปฏิบัติงาน (Post Task) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อเรื่องอีกครั้ง เพื่อพัฒนาในด้านความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่อง

ชัดเจน รวมถึงเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของปฏิบัติงานที่ตนได้กระทำ โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ภาษา (Language Analysis) นักเรียนจะได้ร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบภาษาที่ใช้ในงานปฏิบัติ และเรียนรู้เกี่ยวกับ โครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมายที่ใช้ในงานปฏิบัติ นั้น โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและเสนอแนะรูปแบบและ โครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ถูกต้อง กิจกรรมในขั้นตอนนี้ เช่น การนำข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียนมาร่วมกันวิเคราะห์ และแก้ไขให้ถูกต้อง โดยมีครูเป็นผู้เพิ่มเติมในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง การวิเคราะห์ภาษาจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

3.2 การฝึกหัดใช้ภาษา (Practice) หลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้รูปแบบและโครงสร้างทางภาษาที่ถูกต้องแล้ว นักเรียนจะได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องที่ชัดเจน และกิจกรรมในขั้นนี้จะเป็นการให้นักเรียนทำงานปฏิบัตินั้นอีกครั้งหนึ่ง แต่มีเงื่อนไขและวิธีการที่แตกต่างจากงานปฏิบัติในครั้งแรก เช่น การหาคำศัพท์ กลุ่มคำหรือวลีจากเนื้อเรื่องที่อ่านหรือตอบคำถามเพื่อสรุปเนื้อเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ในขณะนั้น

เอลลิส (Ellis, 2003 : 244-262) กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนแบบเน้นภาระงาน ไว้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมงานปฏิบัติ (Pre Task) เป็นขั้นตอนที่มุ่งเน้นการเตรียมผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติภาระงานได้ โดยเป็นแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้ นั้น ต้องอาศัยวิธีการ 4 วิธี ดังนี้

- 1.1 สนับสนุนผู้เรียนให้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะเหมือนกับภาระงาน(Task)
- 1.2 ให้ผู้เรียนสังเกตรูปแบบของการทำภาระงาน (Task)
- 1.3 กระตุ้นผู้เรียนให้ทำกิจกรรมที่ไม่ใช่ภาระงาน แต่เป็นการส่งเสริมความพร้อมที่จะปฏิบัติงานในขั้นต่อไป

1.4 วางแผนอย่างเป็นระบบสำหรับภาระงานหลัก ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติงานสำหรับผู้เรียน การวางแผนที่ชี้แนะรูปแบบภาษา และการวางแผนแบบเน้นเนื้อหา

2. ขั้นระหว่างการปฏิบัติงาน (During Task หรือ Task Cycle) มีวิธีการปฏิบัติงาน 2 วิธีในขั้นตอนนี้

2.1 คุณลักษณะของภาระงาน (Task Performance Options) คือ คุณลักษณะต่าง ๆ ของภาระงานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนสามารถวางแผนการสอนล่วงหน้าได้ เช่น

ประการแรก การกำหนดเวลาในการทำภาระงาน ถ้าผู้สอนเน้นการใช้ภาษาที่ถูกต้อง (Accuracy) ในการปฏิบัติงาน ควรให้ผู้เรียนกำหนดระยะเวลาเอง แต่ถ้าให้ผู้เรียนเน้นการใช้ภาษาอย่างดี (Fluency) ควรกำหนดระยะเวลาให้ผู้เรียน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนเกิดความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องมากนัก

ประการที่สอง การให้ข้อมูลบางส่วนกับผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนกำลังทำภาระงาน

ประการที่สาม คือ การให้คำแนะนำส่วนของงานปฏิบัติที่ผู้เรียนไม่คาดคิดคำตอบไว้ ซึ่งเป็นการท้าทายผู้เรียน เช่น ภาระงานที่ต้องการตัดสินใจ (A Decision Making Task) เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและใช้ภาษาในภาระงานเพิ่มขึ้น

2.2 คุณลักษณะทางด้านกระบวนการ (Process Options) คือ ขั้นตอนของการปฏิบัติงานที่กำหนดให้ผู้เรียนทำตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์

3. ชั้นหลังปฏิบัติงาน (Post Task หรือ Language Focus) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนรายงานผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนเอง ระบุสาเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาในการสื่อสาร รวมทั้งภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน หลังจากนั้นผู้สอนเลือกปัญหาทางภาษาที่ผู้เรียนใช้ไม่ถูกต้องขณะปฏิบัติงานมาวิเคราะห์แก้ไขภาษาให้ถูกต้องร่วมกัน และท้ายสุดให้ผู้เรียนได้ทำภาระงานซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้ปรับปรุงชิ้นงานของตนเอง และในการปฏิบัติงานซ้ำนั้น สามารถทำให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่คล้ายคลึงกับภาระงานเดิม แต่สถานการณ์หรือคำสั่งแตกต่างไปจากที่ฝึกปฏิบัติได้ หรือฝึกกิจกรรมใหม่แต่ใช้รูปแบบและโครงสร้างภาษาที่ได้วิเคราะห์แล้ว จากขั้นตอนการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการปฏิบัติ (Pre Task) ชั้นปฏิบัติ (Task Cycle) และชั้นมุ่งเน้นภาษา (Language Focus) โดยแต่ละขั้นตอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างอิสระ โดยผู้สอนทำหน้าที่เพียงคอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานตามขั้นตอนของวิลลิส โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Pre-Task) โดยเริ่มแรกนักเรียนจะได้อภิปรายเกี่ยวกับคำศัพท์หรือรูปแบบของภาษาที่จะใช้ในการปฏิบัติงาน ทำความเข้าใจกับหัวข้องานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ผู้สอนจะช่วยเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนทางด้านภาษาและด้านเนื้อหา เช่น คำศัพท์ หรือวลีที่จำเป็น โดยการทบทวนหรือใช้กิจกรรมทางภาษา เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจในขั้นตอนการทำงานอย่างถ่องแท้

2. **ขั้นปฏิบัติ (Task-Cycle)** เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้ใช้ภาษาอังกฤษอย่างแท้จริงในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ

2.1 นักเรียนจะได้ใช้ภาษาในการปฏิบัติงาน (Task) ที่นักเรียนได้เลือกไว้ร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนโดยการทำงานเป็นคู่หรือกลุ่มย่อย โดยใช้สถานการณ์จำลอง ในที่นี้ผู้สอนมีบทบาทในการทบทวนวัตถุประสงค์ในการรายงาน และเป็นที่ปรึกษาทางภาษาให้นักเรียน

2.2 **ขั้นวางแผนเพื่อการนำเสนอผลงาน (Planning)** นักเรียนในแต่ละกลุ่มหรือแต่ละคู่จะมีการวางแผนที่จะนำเสนอผลงานที่ได้ปฏิบัติ โดยในขั้นนี้จะเป็นการทบทวนและทำความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงาน ผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นประธานในการดำเนินการรายงาน และให้ผลสะท้อนกลับในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาที่นำเสนอและการใช้โครงสร้างทางภาษา

2.3 **ขั้นรายงานผลการปฏิบัติ (Report)** นักเรียนแต่ละกลุ่มหรือคู่ จะนำเสนอวิธีการทำงานและผลที่ได้รับกับเพื่อนร่วมชั้น ในขณะเดียวกันนักเรียนกลุ่มอื่นที่ฟังการนำเสนอก็จะทำการประเมินผลการนำเสนอผลงานของกลุ่มที่นำเสนอด้วย

3. **ขั้นมุ่งเน้นภาษา (Language Focus)** ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงวิเคราะห์ภาษาและช่วงการฝึกภาษา ที่แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย 2 ขั้น คือ

3.1 **ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Analysis)** นักเรียนในแต่ละกลุ่มหรือคู่จะช่วยกันร่วมวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานของตน และผลการประเมินที่ได้รับจากเพื่อนร่วมชั้นเรียนและรวบรวมปัญหา

3.2 **ขั้นฝึกภาษา (Practice)** ขั้นนี้นักเรียนจะรวบรวมปัญหาจากขั้นวิเคราะห์มาฝึกฝน เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเกิดความคล่องแคล่วมากขึ้น ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มหรือคู่สามารถแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและวิธีการแก้ปัญหาให้แก่เพื่อนร่วมชั้นเรียนฟัง

7. หลักการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

แคนคลิน (Candlin, 1987 : 9-10) กล่าวถึง หลักเกณฑ์ที่ควรนำมาพิจารณาเมื่อจะเลือกงานมาใช้ในกระบวนการเรียนแบบเน้นภาระงานควรเป็นงานที่มีลักษณะ ดังนี้

1. ส่งเสริมความสนใจด้านความหมาย จุดประสงค์และการเจรจาพูดคุยต่อตรง
2. ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจอยากค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างจุดประสงค์จากความสนใจของนักเรียน
4. สามารถใช้ได้กับวิธีการสอน กระบวนการ และสื่อได้หลายแบบ
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้กลวิธีและทักษะที่นักเรียนมี เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว
6. มีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึก และทัศนคติของนักเรียน

7. ทำท่าย เพื่อให้เกิดการเข้าร่วมกิจกรรม
8. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนความรู้ทักษะที่ตนมี
9. มีการกำหนดปัญหาให้นักเรียนแก้ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีครูเป็น

ผู้แนะนำ

10. มีการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหา
11. มีการประเมินผลของงานและแสดงออก โดยครูและนักเรียนช่วยเหลือกัน
12. พัฒนาความสามารถของนักเรียน เพื่อความสมบูรณ์ของงาน
13. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้อภิปัญญา (Metacognition) และสนทนาในวง

กว้าง (Metacommunication)

14. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกภาษา
15. ส่งเสริมให้นักเรียน ได้เรียนรู้ปัญหาและการแก้ไขปัญหา
16. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ
17. มีการเฝ้าดู และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนและงาน
18. ทำให้นักเรียนตระหนักว่าต้องเรียนตามกระบวนการ
19. ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูล และกระบวนการเรียนรู้ภาษา
20. ต้องได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือ รูปแบบของภาษาที่สอน

ควรเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารภายนอกห้องเรียนด้วย หรือมีการพัฒนาภูมิปัญญา และวุฒิภาวะ
ของนักเรียนอีกด้วย

วิลลิส (Willis, 1996 : 11-19) และ เอลลิส (Ellis, 2003 : 276-277) กล่าวถึง
หลักเกณฑ์ที่ควรนำมาพิจารณาเมื่อจะเลือกงานมาใช้ในกระบวนการเรียนแบบเน้นภาระงานควร
เป็นงานที่มีลักษณะ ดังนี้

1. ควรให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง
2. ควรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน คือ การที่ผู้เรียนต้องใช้ภาษา
เพื่อการสื่อสาร โดยเน้นในด้านความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษา
3. ควรมีลักษณะดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และท้าทายความสามารถใน
การทำงาน
4. ควรให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบของภาษาในการปฏิบัติงาน
5. ควรมีการประเมินร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ในการทำงานและ

ผลงานปฏิบัติ

สรุปได้ว่า งานที่ควรเลือกมาใช้ในกระบวนการเรียนแบบเน้นภาระงานควรเป็นงานที่ดึงดูดความสนใจ ทำท่ายความสามารถ ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปใช้ได้กับวิธีการสอน กระบวนการ และสื่อที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แก้ปัญหา ร่วมกัน เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาในการสื่อสารและการ สนทนาในวงกว้าง มีการประเมินผลงานโดยครูและนักเรียน ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียน เพื่อความสมบูรณ์ของงานได้ มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนตระหนักว่าต้อง เรียนตามกระบวนการ ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูล และกระบวนการเรียนรู้ภาษา รวมทั้งได้รับ ผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่การลงทุน

8. ประโยชน์ของกิจกรรมการเรียนแบบเน้นภาระงาน

การใช้กิจกรรมการเรียนแบบเน้นภาระงานในชั้นเรียนจะช่วยให้ นักเรียนได้รับ ประสบการณ์ตรง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ในชีวิตจริงทั้ง โดยตรงและโดย อ้อมได้นั่นคือ ตัวป้อนทางภาษา กิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวป้อนและกระบวนการเรียนจะช่วย พัฒนาความสามารถในการรับรู้แบบต่างๆ (Cognitive and Metacognitive Perception) พัฒนา ความสามารถในการใช้ภาษา พัฒนากลวิธีในการสื่อสารและการเรียนรู้ Willis (1996 : 137) กล่าว ว่า การที่นักเรียนปฏิบัติงานเป็นคู่หรือกลุ่ม ตามการเรียนแบบเน้นภาระงานมีข้อดี ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจที่จะใช้ภาษาที่ตนเองรู้ในกลุ่มเพื่อน โดยไม่กลัวว่า จะถูกแก้ไขสิ่งที่พูดผิดหน้าชั้นเรียน
2. ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์แบบทันทีทันใดในชั้น เรียนต้องสร้างประโยคเองในขณะนั้นเพื่อสื่อสาร ในขณะเดียวกันก็ต้องคอยฟังสิ่งที่ผู้อื่นพูดด้วย
3. ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูการแลกเปลี่ยนบทบาทในการพูด ถาม-ตอบและ แสดงปฏิกริยาต่อคำพูดของเพื่อน
4. ทำให้นักเรียนมีโอกาสดังเกตการสื่อความหมายของนักเรียนคนอื่น ซึ่งเป็น เหมือนการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดกันเองในระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน
5. ทำให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอย่างมีเป้าหมาย และเรียนรู้การร่วมมือกับเพื่อน เน้น การพูดสื่อสาร เพื่อความหมาย
6. ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอย่างสมบูรณ์ มิใช่พูดเพียง ประโยคเดียวนักเรียนจะได้เรียนรู้วิธีการเริ่มบทสนทนาและจบการสนทนา และการแลกเปลี่ยน บทบาทระหว่างการสนทนา
7. ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองใช้กลวิธีในการสื่อสารหลายแบบ เช่น การ ตรวจสอบความเข้าใจ การจับความคิดของผู้อื่น

8. ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น เมื่อพบว่าตนเองสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนเพื่อให้งานเสร็จสมบูรณ์โดยใช้ภาษา

ลิตเติลวูด (Littlewood, 1981: 17-18) กล่าวว่า ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน มีดังนี้

1. ทำให้นักเรียนได้ใช้ภาษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง
2. ทำให้นักเรียนลดความวิตกกังวล เกิดความมั่นใจในการพูดมากขึ้น
3. ทำให้นักเรียนมีความสุขและเกิดแรงดึงดูดใจในการปฏิบัติงาน
4. ทำให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วตามธรรมชาติ และสามารถ

คิดแก้ไขปัญหาในทางที่เหมาะสมได้

5. ทำให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่างตัวครูผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนด้วยกันเอง

6. ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจยิ่งขึ้นในการใช้ภาษา

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานนั้นคือ ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง สามารถใช้ภาษาได้คล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ ลดความวิตกกังวล มีความมั่นใจในการพูด เกิดความสุขและเกิดแรงดึงดูดใจในการปฏิบัติงาน สามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม การปฏิบัติงานร่วมกันจะช่วยเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างตัวครูผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนด้วยกันเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถปรับตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และนำภาษาไปสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งความตั้งใจ

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

มีผู้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนไว้หลายท่าน ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537 : 101) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารประกอบหลักสูตรชนิดหนึ่งที่ช่วยให้ครูนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายของการศึกษา

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2543 : 1) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิคม ชมภูหลง (2544 : 180) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545 : 69) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนงานหรือโครงการที่ครูผู้สอนได้เตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยใช้เครื่องมือสำหรับจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 290) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การวัดผลประเมินผล ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า แผนการสอนเป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครูหรือแนวการสอนของกรมวิชาการ ทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเนื้อหาใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไรและวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด

รุจิร ภู่อาระ (2545 : 159) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 53) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นพอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ เกิดประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีส่วนสำคัญประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียน และการวัดประเมินผล โดยมีการเตรียมเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า ผู้อื่นสามารถนำไปใช้สอนแทนได้

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 289) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นงานสำคัญของครู การสอนจะประสบผลสำเร็จด้วยดีมาก

น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการวางแผนการสอนเป็นสำคัญ ถ้าผู้สอนวางแผนการสอนที่ดีก็เท่ากับบรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางไปแล้วครั้งหนึ่ง การวางแผนการสอนจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอนก็จะสอนด้วยความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอน อย่างราบรื่น ไม่ติดขัด เพราะได้เตรียมการทุกอย่างไว้พร้อมแล้ว การสอนก็จะดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์
2. ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนสอนอย่างมีแผน มีเป้าหมาย มีทิศทางในการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ใหม่ตามที่ผู้สอนวางไว้
3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร เพราะในการวางแผนการสอนผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร ทั้งจุดประสงค์การสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล แล้วจัดทำแผนการสอน เมื่อผู้สอนสอนตามแผนการสอนที่วางไว้ก็ย่อมทำให้เป็นแผนการสอนตรงตามจุดมุ่งหมาย และทิศทางของหลักสูตรช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้
4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพดีกว่าการสอนที่ไม่ได้วางแผน
5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อน และเป็นแนวทางในการทบทวนหรือการออกข้อสอบ เพื่อวัดผลการเรียนรู้ได้ และยังเป็นเอกสารไว้เป็นแนวทางแก่ผู้สอนแทน ผู้เรียนจะได้รับความรู้ที่ต่อเนื่อง
6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน และวิชาที่เรียนเพราะผู้สอนสอนด้วยความพร้อม ด้วยความมั่นใจ ผู้สอนได้เตรียมการสอนไว้อย่างพร้อมเพียงทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความเข้าใจส่งผลให้มีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนและวิชาที่เรียน

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 53) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า

1. เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร
2. เพื่อให้จัดจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
3. เพื่อให้สามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมก่อนทำการสอน
4. เพื่อให้ผู้สอนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้
5. เพื่อให้เกิดการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้จากข้อจำกัดที่พบ
6. เพื่อให้ผู้สอนแทนได้ในกรณีที่จำเป็น

7. เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาผลงานและคุณภาพในการปฏิบัติ

การสอน

8. เพื่อเป็นข้อบ่งชี้ความเป็นวิชาชีพของครูผู้สอน

3. ลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

นิคม ชมภูหลง (2544 : 181) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมิกิจกรรม การเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ คือ

1. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียน เป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการไปตามความมุ่งหมาย

2. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบ หรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้ออกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง

3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการ ไปใช้จริง

4. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่นหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จราคาสูง

รุจิรี ภูสาระ (2545 : 159) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า

1. จะให้นักเรียนมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์อะไรบ้าง
2. จะเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง จึงจะทำให้ นักเรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์

3. ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรมตั้งแต่ครูเป็นศูนย์กลางจนนักเรียนเป็นผู้จัดทำเอง

4. จะใช้สื่อ/อุปกรณ์อะไร จึงจะช่วยให้ นักเรียนบรรลุจุดประสงค์

5. จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดคุณสมบัติตามที่คาดหวัง

4. หัวข้อสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 92-114) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย

1. สารสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเมื่อเรียนตามแผนจัดการเรียนรู้แล้ว
 2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนเมื่อเรียนตามแผนการเรียนรู้แล้ว
 3. สาร (Content) เป็นเนื้อหาที่จะจัดกิจกรรม และต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเมื่อเรียนตามแผนการเรียนรู้
 4. กระบวนการเรียนรู้ (Instructional Activities) เป็นการเสนอขั้นตอนหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้
 5. แหล่งเรียนรู้/สื่อการเรียนรู้ (Instructional Media) เป็นสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้
 6. การวัดและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดและประเมินผลว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะแยกประเมินด้านความรู้ และทักษะกระบวนการปฏิบัติงาน
 7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมบันทึกเพิ่มเติมของครูผู้สอนหลังจากได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้บังคับบัญชาตรวจ เพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้สอน
 8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกผลการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสนอแนะหลังจากได้ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ถูกต้องเพียงใด เช่น การกำหนดจุดประสงค์ สาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ การวัดประเมินผล มีความสอดคล้อง ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
 9. บันทึกหลังสอน เป็นการบันทึกของผู้สอนหลังจากนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ มีผลการสอนเป็นอย่างไร ซึ่งประกอบด้วย
 - 9.1 ผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการเรียนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ทั้ง 4 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และกระบวนการ
 - 9.2 ปัญหาอุปสรรค เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งก่อนสอน ขณะสอน หลังสอน
 - 9.3 ข้อเสนอแนะ เป็นการบันทึกข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน
- ณัฐวดี กิรุงเรือง และคณะ (2545 : 54) ได้เสนอแนะว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. หัวเรื่อง (Heading)
2. สาระสำคัญ (Concept)
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)
4. เนื้อหาสาระ (Content)
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (Activities)
6. สื่อการเรียนรู้ (Material Media)
7. การวัดและประเมินผล (Assessment)

5. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 : 81) กล่าวว่า ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนการจัดทำ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านจุดหมายโครงสร้าง เนื้อหาสาระ อัตราเวลาเรียน จุดประสงค์ในหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวการวัดผลประเมินผลในรายวิชานั้นๆ
2. วิเคราะห์หลักสูตร ทำการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อแยกแยะเนื้อหา จุดประสงค์ และกิจกรรม โดยทำการพิจารณาถ้อยคำที่ปรากฏในหลักสูตร แยกลงในตารางเพื่อความสะดวก
3. แบ่งคาบเวลาเรียน
4. จัดทำกำหนดการสอน
5. การวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และกิจกรรม
6. เขียนแผนการสอน

นิคม ชมภูหลง (2544 : 181) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์หลักสูตร
3. แบ่งคาบเวลาเรียน
4. จัดทำกำหนดการสอน
5. จัดทำลำดับการใช้แผน
6. เขียนแผนการสอน
7. ประเมินแผนการสอน

รุจิรั ภูสาระ (2545 : 159-160) ได้เสนอแนะขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ว่า

1. ทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งแนวคิด
ขอบเขตของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มาเป็นกรอบในการทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เป็นจุดประสงค์ปลายทางที่
กล่าวถึง

- 2.1 จุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 2.2 จุดประสงค์จากคำอธิบายรายวิชา
3. เขียนโครงสร้างของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหมด ได้แก่
 - 3.1 หัวข้อย่อย (จากคำอธิบายรายวิชาและหนังสืออ้างอิง)
 - 3.2 จำนวนตามในแต่ละหัวข้อย่อย
 - 3.3 สาระสำคัญที่เน้นความคิดรวบยอด/หลักการ/ทักษะ/ลักษณะนิสัย
 - 3.4 จุดประสงค์นำทางตามหัวข้อย่อย
4. สร้างแผนการเรียนรู้

จากการศึกษาขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ พอสรุปได้ว่า ก่อนจะเขียน
แผนการสอนต้องศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาเนื้อหา แบ่งคาบเวลาเรียนให้เหมาะสม
กับเนื้อหา จัดทำกำหนดการสอน เขียนแผนการสอน เมื่อเขียนแผนการสอนเสร็จแล้วควรมีการ
ประเมินแผนการสอน

6. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้สอน หรือสถานศึกษา
จะเลือกใช้ ที่คิดว่ามีความเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
แดนสวรรค์ สุกทน (2539 : 16-18) ได้เสนอแนะรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้
ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ชั้น.....
หน่วยที่
แผนการเรียนรู้เรื่อง.....เวลา.....ชั่วโมง

สาระสำคัญ.....
จุดประสงค์การเรียนรู้
จุดประสงค์ปลายทาง.....

จุดประสงค์นำทาง

- 1.....
- 2.....
- 3.....

เนื้อหา

กิจกรรมการเรียนการสอน.....

 ชั้นนำ

 ชั้นสอน

 ชั้นสรุป

สื่อการเรียนการสอน

1.....

2.....

การวัดและประเมินผล

.....
.....

กิจกรรมเสนอแนะ

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ผลการสอน

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....
.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(.....)
ตำแหน่ง
...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
กรมวิชาการ (2545 : 57-58) ได้เสนอแนะรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้..... ชั้น..... ภาคเรียน.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง..... เวลา..... ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 1.1
- 1.2
- 1.3

2. สาระการเรียนรู้

.....
.....

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

4. สื่อ/อุปกรณ์

.....

.....

.....

5. การวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

จากการศึกษารูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้สอนหรือสถานศึกษาจะเลือกใช้ ให้เหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งควรมีองค์ประกอบสำคัญ คือ หัวแผนสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง) สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ ความคิดเห็นผู้บริหารบันทึกหลังสอน ซึ่งแผนการสอนมีความสำคัญต่อครูผู้สอนเป็นอย่างมากจะขาดไม่ได้เพราะเป็นเครื่องมือทำมาหากินของครู ครูต้องจัดเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนทำการสอนทุกครั้ง จึงจะได้รู้ปัญหาอุปสรรค ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงทำการสอนจะได้แก้ไขปัญหานั้นได้ทันเวลาและยังได้จัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่จะใช้สอนไว้ให้พร้อมก่อนทำการสอน จึงจะทำให้การสอนประสบความสำเร็จ ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในครั้งนี้ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. สาระสำคัญ
2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
3. สิ่งที่นักเรียนเรียนรู้และปฏิบัติได้
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. สาระการเรียนรู้

6. กระบวนการเรียนรู้
7. กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ดังนี้
 - 7.1 ขั้นก่อนการปฏิบัติ (Pre Task)
 - 7.2 ขั้นปฏิบัติ (Task Cycle)
 - 7.2.1 ขั้นใช้ภาษาในการปฏิบัติงาน (Task)
 - 7.2.2 ขั้นวางแผนเพื่อนำเสนอผลงาน (Planning)
 - 7.2.3 ขั้นรายงานผลการปฏิบัติ (Report)
 - 7.3 ขั้นมุ่งเน้นภาษา (Language Focus)
 - 7.3.1 ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Analysis)
 - 7.3.2 ขั้นฝึกภาษา (Practice)
8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้
9. การวัดและประเมินผล
10. บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2539 : 134-143)

1. เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้จะพึงพอใจว่า หากแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้นี้ก็มีความคุ้มค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน และคุ้มกับการลงทุนเขียนมาเป็นจำนวนมาก กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ โดยการประเมินผลของพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย ซึ่งค่าประสิทธิภาพจะกำหนดเป็น ค่า E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ และค่า E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ ดังนั้น E_1/E_2 หมายถึง พฤติกรรมของกระบวนการ/ประสิทธิภาพ เช่น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจบทุกแผนแล้ว ผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ย ร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 โดยปกติการกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ขึ้นอยู่กับเนื้อหาหากเนื้อหาเป็นความรู้ความจำมักตั้งไว้ที่เกณฑ์ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะมักตั้งต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เพราะตั้งไว้เท่าใดก็มักได้ผลเท่านั้น

2. การกำหนดระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ 3

ระดับ คือ

2.1 ระดับ “สูงกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5 ขึ้นไป

2.2 ระดับ “เท่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกินค่า 2.5

2.3 ระดับ “ต่ำกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 ซึ่งถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

3. การทดลองหาประสิทธิภาพ

เมื่อผลิตแผนการจัดการเรียนรู้แล้วต้องนำไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนดังนี้

3.1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one Testing) คือ การทดลองกับผู้เรียนจำนวน 3 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง และต่ำอย่างละ 1 คน นำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วนำมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ซึ่งตามปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาก เมื่อนำมาปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้น

3.2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small-Group Testing) คือ การทดลองกับผู้เรียนจำนวน 6–10 คน เช่น เป็นนักเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง และต่ำอย่างละ 1 คน นำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น ในคราวนี้คะแนนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10

3.3 การทดลองภาคสนาม (Field Testing) คือ การทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้นจำนวน 30–100 คน นำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงอีกครั้งให้ผลที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5 ก็ยอมรับได้แต่หากแตกต่างกันมากต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการสอนใหม่ โดยยึดสภาพความจริงตามเกณฑ์

4. การคำนวณหาประสิทธิภาพ (E_1, E_2) มีการคิดคำนวณหาประสิทธิภาพ ไว้ดังนี้

$$E_1 = \left(\frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \right) \times 100$$

$$E_2 = \left(\frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \right) \times 100$$

- เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของการทดสอบและการทำกิจกรรมระหว่างเรียน
 $\sum F$ แทน คะแนนของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
 A แทน คะแนนเต็มของการทดสอบและการทำกิจกรรมระหว่างเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 หลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. ข้อควรคำนึงในการทดลองหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผลคุ้มค่า มีสิ่งที
 ผู้ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงดังนี้ (วรกิต วัดเข้าหลาม, 2540 : 13-14)

- 5.1 ควรเลือกนักเรียนที่เป็นตัวแทนของนักเรียนที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้
- 5.2 ควรหาสถานที่และเวลาที่ปราศจากเสียงรบกวน ไม่ร้อนอบอ้าวและใช้เวลาที่
 นักเรียนไม่หิวกระหาย ไม่รีบร้อนกลับบ้าน หรือไม่ต้องพะวักพะวนไปเข้าเรียนชั้นอื่น
- 5.3 ต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ของการทดลองแผนการจัดการ
 เรียนรู้และการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน หากนักเรียนไม่คุ้นเคย
- 5.4 สำหรับการทดลองสอนภาคสนามในชั้นเรียน ต้องใช้ครูเพียงคนเดียว
 และผู้สังเกตการต้องอยู่ห่าง ๆ ไม่เข้าไปช่วยเหลือเด็ก ก็ให้ครูผู้ทดลองเป็นผู้เข้าไปช่วย

6. บทบาทของครูในขณะที่ทดลองหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้

วรกิต วัดเข้าหลาม (2540 : 14-15) ได้เสนอแนะวิธีการปฏิบัติตนและบทบาท
 ของครู ขณะที่ทำการทดลองหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. แบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม ครูต้องคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด
 เพื่อดูว่านักเรียนทำหน้างาน เจียบ หรือสงสัยประการใด ต้องพยายามเป็นกันเองกับนักเรียนเวลา
 สอบก่อนต้องชี้แจงว่า การสอบครั้งนี้ไม่มีผลต่อการสอบปกติของนักเรียนแต่อย่างใด

2. ภาคสนาม

2.1 ครูควรวี้มเข้มแจ่มใส สร้างบรรยากาศที่นักเรียนจะแสดงออกอย่างเสรี ไม่ทำหน้าเคร่งขรึมจนนักเรียนกลัว

2.2 ครูต้องพยายามอธิบายประเด็นต่าง ๆ ให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจนเมื่อบอกให้นักเรียนลงมือประกอบกิจกรรมแล้ว ครูต้องหยุดพูดเสียงดัง หากประสงค์จะประกาศอะไร ต้องรอนเปลี่ยนกลุ่ม หรือพูดกับนักเรียนคนนั้นหรือกลุ่มนั้นด้วยเสียงที่พอได้ยินเฉพาะครูกับนักเรียน ครูต้องไม่พูดมากโดยไม่จำเป็น

2.3 ขณะที่นักเรียนประกอบกิจกรรม ครูจะต้องเดินไปตามกลุ่มต่าง ๆ เพื่อสังเกตพัฒนาการของนักเรียน ดูการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ความเป็นผู้นำผู้ตาม และอาจให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มใดหรือคนใดที่มีปัญหา

จากการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้ (Try Out) โดยการประเมินผลของพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าประสิทธิภาพซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ โคนกำหนดให้ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ และค่า E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ดังนั้น E_1/E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เป็น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจบทุกแผนแล้ว ผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

บริบทของโรงเรียน

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา

1.1 สภาพทั่วไป

โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 96 บ้านหนองเจ็อน หมู่ที่ 12 ถนนโกสุม-ท่าพระ ตำบลเขวาไร่ อำเภอโกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 รหัสไปรษณีย์ 44140 โทรศัพท์ 043-756074 โทรสาร 043-756075 Website <http://school.obec.go.th//khaorai> เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเขตพื้นที่บริการ จำนวน 46 หมู่บ้าน 4 ตำบล

1.2 ข้อมูลด้านการบริหาร

1.2.1 ผู้บริหาร ชื่อ นายพงษ์ศักดิ์ ถวิลไพโร วุฒิทางการศึกษาสูงสุด การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา (เน้นสังคม) และ ป.บัณฑิต (บริหารการศึกษา) ดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2550 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 1 ปี 10 เดือน

1.2.2 ประวัติของสถานศึกษา

โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ในที่สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน เนื้อที่ประมาณ 25 ไร่ แต่เนื้อที่ยังไม่พอตามมาตรฐานของกรมสามัญศึกษา จึงขอบริจาคจากชาวบ้านอีก 3 ราย คือ นางสุมาลี ศรีภูวงษ์ (ครลา) บริจาค 9 ไร่ 60 ตารางวา นางสา บุญเพ็ง บริจาค 3 ไร่ 13 ตารางวา และนายสุข อุงสมบัติ บริจาค 3 ไร่ 2 งาน 7 ตารางวา รวมพื้นที่โรงเรียนเขวาไร่ศึกษาทั้งหมดมี 40 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา

โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2519 โดยมีคณะกรรมการสภาตำบลเขวาไร่ อันมีนายชารี ครเชื่อนสม ประธานสภาตำบลเขวาไร่ นายพุทธา จันทร์ศิริ เลขานุการสภาตำบล ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในตำบลอีกหลายท่าน ช่วยกันรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ได้รับอนุมัติให้เปิดโรงเรียนแห่งนี้ได้เป็นผลสำเร็จ โดยกรมสามัญศึกษาแต่งตั้งให้ นายสมคิด บัวพัน อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผ่านการอบรมเตรียมผู้บริหาร รุ่นที่ 13 มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่

การตั้งชื่อโรงเรียนเขวาไร่ศึกษาได้ตั้งตามชื่อตำบลเขวาไร่ อันเป็นที่ตั้งโรงเรียน ซึ่งที่จริงแล้วหมู่บ้านในเขตตำบลนี้หรือตำบลใกล้เคียงไม่มีชื่อหมู่บ้านว่า “เขวาไร่” แต่ก่อนที่โรงเรียนจะตั้งขึ้น ชาวบ้านตำบลนี้ได้ขอให้ทางราชการตั้งเป็นตำบลใหม่ เมื่อทางราชการอนุมัติชื่อตำบล ได้เกิดการสับสนเปลี่ยนกันโดยไม่ตั้งใจ ระหว่างตำบลที่ขอตั้งใหม่ ในอำเภอนาเชือก คือ “ตำบลเขวาไร่” กับตำบลที่ขอตั้งใหม่ ในอำเภอโกสุมพิสัย คือ “ตำบลหนองสระพัง” เนื่องจากไม่ตรงตามความเป็นจริง อำเภอนาจอกได้ขอเปลี่ยนใหม่ให้ตรงตามความเป็นจริงเป็น “ตำบลเขวาไร่” แต่ทางอำเภอโกสุมพิสัย ไม่ได้ขอเปลี่ยนยังคงใช้ชื่อ “ตำบลเขวาไร่” ตามที่ทางราชการอนุมัติครั้งแรกมาจนปัจจุบันนี้ คำว่า “เขวา” ตามหลักภาษาไทยไม่มี ความหมาย แต่สันนิษฐานว่า “เขวา” เป็นภาษาพูดของคนอีสาน เพี้ยนมาจากคำว่า “ขาว” หรือ “ขว้าว” ซึ่งเป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งในวงศ์กระทุ้ม ลำต้นสูงใหญ่ ใบมนคล้ายรูปหัวใจ ดอกสีเหลือง เนื้อไม้ละเอียดสีเหลืองอ่อนเกิดในป่าเบญจพรรณทั่วไป ส่วนคำว่า “ไร่” หมายถึงพื้นที่สูง ไม่สามารถทำนาได้ ดังนั้นคำว่า “เขวาไร่” จึงหมายถึงพื้นที่สูงที่ประกอบด้วยต้นเขวา หรือ ต้นขว้าว

โรงเรียนเขวาสรีศึกษา ได้เริ่มเปิดทำการสอนในปีการศึกษา 2519 โดยเปิดสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2519 มีห้องเรียน 2 ห้อง นักเรียน 95 คน ระยะเวลาที่เปิดทำการซึ่งยังไม่มีอาคารเรียนนั้น โรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์จาก นายสวาท ดิจันทร์ ครูใหญ่ โรงเรียนบ้านหนองเจื่อน(ครูใหญ่ขณะนั้น) ให้ใช้โรงยวเป็นที่เรียนก่อน

ในระหว่างปิดภาคเรียน ปลายปีการศึกษา 2519 ทางโรงเรียน โดยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น คณะครู-อาจารย์ ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสภาตำบล ตลอดจนชาวบ้านที่มีจิตศรัทธา ได้บริจาควัสดุอุปกรณ์ต่างๆ จัดสร้างอาคารชั่วคราวหลังคามุงหญ้า ขนาด 6 ห้องเรียน และส้วม 1 หลัง (ปัจจุบันรื้อแล้ว) ขึ้นในบริเวณของโรงเรียน พร้อมทั้งเครื่องพิมพ์ดีดกระเป่าหัว 1 เครื่อง ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น โต๊ะ เก้าอี้นักเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน

ในปีการศึกษา 2521 และ 2523 โรงเรียนได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคาร 1 (แบบ 216 ค)

ในปีการศึกษา 2525 โรงเรียนเริ่มมีไฟฟ้าใช้ 10 KVA 1 เฟส 2 สาย

ในปีการศึกษา 2528 โรงเรียนได้รับอนุมัติจากกรมสามัญศึกษา ให้เข้าร่วมโครงการมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (ม.พ.ช.2) รุ่นที่ 3 โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งสาธารณูปโภค สื่อการสอนและจัดอบรมบุคลากรให้ ซึ่งโรงเรียนได้รับอนุมัติให้สร้างอาคารเรียนถาวร แบบ CS 220 B โรงฝึกงานอุตสาหกรรม (Imw - Ide) โรงฝึกงานคหกรรม (Hc - Hf) ขยายระบบจ่ายกระแสไฟฟ้าจาก ขนาด 10 KVA. 1 เฟส 2 สาย ขยายเป็น 50 KVA. 3 เฟส 4 สาย ติดตั้งระบบประปาและได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์อื่น ๆ เป็นจำนวนมาก เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมที่จะพัฒนาชนบทตามนโยบายของโครงการ ม.พ.ช. ต่อไป

ในปีการศึกษา 2530 โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมสามัญศึกษา (ค.อมต.สศ.) ซึ่งเป็นโครงการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบบให้เปล่า เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชนบทยากจนได้มีโอกาสเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ในปีการศึกษา 2533 โรงเรียนได้เข้าร่วม โครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม (มพชส.) รุ่นที่ 3 โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมในชนบท ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

ในปีการศึกษา 2534 กรมสามัญศึกษา ได้แต่งตั้งให้ นายชูเกียรติ ทองอาสน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนนาคนาประชาสรรค์ มาเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และโรงเรียนได้รับอนุมัติ

จากกรมสามัญศึกษา ให้เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพิ่มขึ้นจากเดิมที่เปิดสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในปีการศึกษา 2536 โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียน แบบ 216ล. (ปรับปรุง 29) จำนวน 1 หลัง บ้านพักนักเรียนแบบ 8 คน จำนวน 2 หลัง บ้านพักภารโรง 1 หลัง

ในปีการศึกษา 2537 โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างหอประชุมแบบ 100/27 จำนวน 1 หลัง และกรมสามัญศึกษา ได้แต่งตั้งให้ นายประพันธ์ ภาภิรมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ ให้มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

ในปีการศึกษา 2540 โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 310 เมตร และในการปรับปรุงระบบไฟฟ้า จากขนาด 50 KVA เป็นขนาด 100 KVA 3 เฟส

ในปีการศึกษา 2541 โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 150 เมตร และกรมสามัญศึกษา ได้แต่งตั้งให้ นายนิรุทธิ์ พลโคตร ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเชือกพิทยาคม ให้มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน

ในปีการศึกษา 2543 กรมสามัญศึกษา ได้แต่งตั้งให้ นายประวัติ เดไปวา ผู้อำนวยการโรงเรียนเสื่อไก่อพิทยาสรรค์ ให้มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

ในปีการศึกษา 2545 กรมสามัญศึกษา ได้แต่งตั้งให้ นายสมคิด บัวพัน ผู้อำนวยการ โรงเรียนกันทรวิชัย ให้มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

ในปีการศึกษา 2550 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งให้นายพงษ์ศักดิ์ ถวิลไพโร ผู้อำนวยการโรงเรียนวังยาวศึกษาวิทย์ ให้มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนผู้มีจิตศรัทธาได้อุทิศทั้งกำลังกายกำลังใจ และกำลังทรัพย์ เพื่อสนับสนุนทางโรงเรียนให้เจริญเติบโตดังที่ท่านได้เห็นในปัจจุบัน

2. ที่มาของชื่อ “โรงเรียนเขวไร่ศึกษา”

การตั้งชื่อโรงเรียนเขวไร่ศึกษาได้ตั้งตามชื่อตำบลเขวไร่ อันเป็นที่ตั้งโรงเรียน ซึ่งที่จริงแล้วหมู่บ้านในเขตตำบลนี้หรือตำบลใกล้เคียงไม่มีชื่อหมู่บ้านว่า “เขวไร่” แต่ก่อนที่โรงเรียนจะตั้งขึ้น ชาวบ้านตำบลนี้ได้ขอให้ทางราชการตั้งเป็นตำบลใหม่ เมื่อทางราชการอนุมัติชื่อตำบล ได้เกิดการสับสนเปลี่ยนกันโดยไม่ตั้งใจ ระหว่างตำบลที่ขอตั้งใหม่ ในอำเภอนาเชือก คือ “ตำบลเขวไร่” กับตำบลที่ขอตั้งใหม่ ในอำเภอโกสุมพิสัย คือ “ตำบลหนองสระพัง” เนื่องจากไม่

ตรงตามความเป็นจริง อำเภอนาเชือกได้ขอเปลี่ยนแปลงใหม่ให้ตรงตามความเป็นจริงเป็น “ตำบลเขวาไร่” แต่ทางอำเภอโกสุมพิสัย ไม่ได้ขอเปลี่ยนแปลงยังคงใช้ชื่อ “ตำบลเขวาไร่” ตามที่ทางราชการอนุมัติครั้งแรกมาจนปัจจุบันนี้ คำว่า “เขวา” ตามหลักภาษาไทยไม่มีความหมาย แต่สันนิษฐานว่า “เขวา” เป็นภาษาพูดของคนอีสาน เพี้ยนมาจากคำว่า “ขวาว” หรือ “ขว้าว” ซึ่งเป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งในวงศ์กระตู่ ลำต้นสูงใหญ่ ใบมนคล้ายรูปหัวใจ ดอกสีเหลือง เนื้อไม้ละเอียดสีเหลืองอ่อนเกิดในป่าเบญจพรรณทั่วไป ส่วนคำว่า “ไร่” หมายถึงพื้นที่สูง ไม่สามารถทำนาได้ ดังนั้นคำว่า “เขวาไร่” จึงหมายถึงพื้นที่สูงที่ประกอบด้วยต้นเขวา หรือต้นขว้าว

3. เจตนารมณ์/อุดมการณ์ของสถานศึกษา

3.1 เอกลักษณ์ของโรงเรียน

3.1.1 พระพุทธรูปประจำโรงเรียน ได้แก่ พระพุทธมหามุนีศรีสาเกตยทสพลญาณประธานสันติสุข

3.1.2 ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนเขวาไร่ศึกษา คือ วงกลมล้อมรอบใบเขวา ตรงกลางมีชื่อสถานศึกษาด้านบนเป็นปรัชญา ด้านล่างเป็นคำแปล

3.1.3 ปรัชญาของโรงเรียนเขวาไร่ศึกษา คือ “ปณฺญา ปริสุชฺฉติ” แปลว่า “บุคคลย่อมบริสุทธิ์ได้ด้วยปัญญา”

3.1.4 คำขวัญของโรงเรียนเขวาไร่ศึกษา คือ “เรียนดี มีจรรยา กีฬาเด่น เป็นโรงเรียนของชุมชน ”

3.1.5 คติพจน์ของโรงเรียนเขวาไร่ศึกษา คือ “ การมีวินัย เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ ”

3.1.6 สีประจำโรงเรียน คือ เหลืองดำ ซึ่ง สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง และสีดำ หมายถึง ความหนักแน่น เข้มแข็ง อดทน

3.2 วิสัยทัศน์ (Vision)

ภายในปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเขวาไร่ศึกษาจะน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาการศึกษา จนเป็นสถาบันการศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับ ดี ทุกมาตรฐาน

3.3 พันธกิจ (Missions)

3.3.1 จัดการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม และจัดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

3.3.2 พัฒนาคณาจารย์ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติการสอน ตลอดจนลูกจ้างประจำของสถานศึกษา

3.3.3 จัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน

3.3.4 พัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3.5 จัดระบบงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.6 พัฒนาระบบบริหาร และจัดองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

3.3.7 ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างยั่งยืน

3.3.8 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3.4 เป้าหมาย (Goals)

3.4.1 สามารถรองรับนักเรียนได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

3.4.2 บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม มีความกระตือรือร้นและพัฒนางานทุกด้านให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.4.3 มีหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.4.4 นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา

3.4.5 มีบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

3.4.6 มีงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอย่างพอเพียง

3.4.7 มีระบบการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4.8 นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักการปรับตัวและก้าวทันโลกาภิวัตน์

ความพึงพอใจ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมาย แนวคิด และวิธีการวัดความพึงพอใจไว้
อย่างหลากหลาย ดังนี้

1. ความหมาย

สลใจ วิบูลกิจ (2534 : 42) ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อ
องค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของ
บุคคล ได้

มอร์ส (Morse. 1955 : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่ง
ทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิด
ความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มี
ความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป
ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

แอปเปิลไวท์ (Applewhite. 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึก
ส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพ การมีความสุขในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่เข้ากันได้มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

จากความหมายความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก
นึกคิด เจตคติที่ดีต่องานหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีผลต่อแรงจูงใจทำให้บุคคลเกิด
ความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

การเรียนการสอน จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพึงพอใจต่อ
การเรียนของผู้เรียนและสิ่งจูงใจต่าง ๆ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้เรียน
จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นประสบผลสำเร็จ มีนักการศึกษาหลายท่าน
ได้ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ ไว้ดังนี้

สกอตต์ (Scott. 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิด
ความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติมีลักษณะ ดังนี้

- ผู้ทำ
1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานจะมีความหมายสำหรับ
 2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้โดยใช้ระบบการทำงานและควบคุมประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

- 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
- 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบในการทำงานโดยตรง
- 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนมีส่วนในการเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรม ได้เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 69-80) ได้เสนอทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า ...“มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีกความต้องการของเราอาจซ้ำซ้อนกันความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไปความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้”... ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อบอุ่นใจ
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน
4. ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียงอยากให้บุคคลยกย่องตนเอง อยากมีความเป็นอิสระภาพ
5. ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิต (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูง อยากให้ตนเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิตซึ่งเป็นไปได้ยาก

ในการดำเนินการเรียนการสอนความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก แนะนำ ส่งเสริม ให้คำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจในการเรียนรู้ หรือปฏิบัติงานนั้นมีแนวคิดพื้นฐานต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายในและผลตอบแทนภายนอก ผ่านความยุติธรรมของผลตอบแทน นั่นคือ ความพึงพอใจ

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดกับผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกของผู้เรียน เมื่อเอาชนะความสำเร็จที่ย่างยากผ่านไปได้ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนการได้รับคำยกย่องจากผู้อื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอกคือ เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การยกย่องชมเชยจากครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และแม้แต่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่น่าภูมิใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้และผลการเรียน จะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองต่อความต้องการด้านร่างกาย และจิตใจ ซึ่งทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากน้อยเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนควรคำนึงถึงในการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

3. การวัดความพึงพอใจ

3.1 วัตถุประสงค์ของการวัดความพึงพอใจ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 153-154) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวัดความพึงพอใจ โดยสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อที่จะได้ทราบถึงสาเหตุของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงาน
2. เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับผลงานที่ออกมา

3. เพื่อที่จะได้เรียนรู้ถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงาน

4. เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับการฝึกอบรมการขาดงาน หยุตงานบ่อย ๆ การเปลี่ยนงาน การลาออก และการแก้ปัญหา

3.2 แบบวัดความพึงพอใจ

นักจิตวิทยาได้แบ่งประเภทของแบบวัดตามลักษณะข้อความที่ถาม ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 แบบสำรวจปรนัยเป็นแบบวัดที่คำถามและคำตอบให้เลือกตอบ โดยผู้ตอบต้องตอบตามที่ตนเองมีความคิดเห็นและมีความรู้สึกที่เป็นจริง ข้อมูลที่ได้สามารถวิเคราะห์ด้วยเชิงปริมาณ

1.2 แบบสำรวจเชิงพรรณนาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบด้วยคำพูดและข้อเขียนของตนเอง เป็นแบบสัมภาษณ์หรือคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบตอบได้อิสระข้อมูลที่ได้เป็นไปในลักษณะเชิงคุณภาพ

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้ หทัยรัตน์ ประทุมสูตร (2542 : 14) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นเรื่องที่เปรียบเทียบได้กับความเข้าใจทั่ว ๆ ไป ซึ่งปกติจะวัดได้โดยการสอบถามจากบุคคลที่ต้องการ จะถาม มีเครื่องมือที่ต้องการจะใช้ในการวิจัยหลาย ๆ อย่าง อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีการวัดอยู่หลายแนวทางแต่การศึกษาความพึงพอใจอาจแยกตามแนวทางวัด ได้สองแนวคิด กล่าวคือ

1. วัดจากสภาพทั้งหมดของแต่ละบุคคล เช่น ที่ทำงาน ที่บ้านและทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การศึกษาตามแนวทางนี้จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ แต่ทำให้เกิดความยุ่งยากกับการที่จะวัดและเปรียบเทียบ

2. วัดได้โดยแยกออกเป็นองค์ประกอบ เช่น องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงาน การนิเทศงานเกี่ยวกับนายจ้าง

กาญจนา อรุณสุขรุจิ (2546 : 5) สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ในการเรียนสามารถดำเนินการวัดได้โดยใช้ การสำรวจแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต และ การตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป การวัดความพึงพอใจนั้น มีการแบ่งแบบวัดตามลักษณะข้อความที่ถาม ได้แก่ แบบสำรวจปรนัย และแบบสำรวจเชิงพรรณนา และการแบ่งแบบวัดตามคุณลักษณะของงาน สำหรับงานวิจัยครั้งนี้แบบวัดที่สร้างขึ้นเป็นแบบสำรวจปรนัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุพัตรา กองทรัพย์ (2549 : 62-66) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 96.90 / 98.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระหว่างการใช้ชุดการสอนและหลังการใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงเกณฑ์ร้อยละ 80/80 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

นพวรรณ ฉิมรอยลาภ (2549 : 103) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาภาษาอังกฤษหลักสูตรเร่งรัดสำหรับพระธรรมทูตสายต่างประเทศโดยการสอนแบบเน้นการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยหลักสรุปได้เป็น 3 ประเด็น คือ การวิเคราะห์ความต้องการใช้ภาษาอังกฤษ พบว่าพระธรรมทูตที่เข้ารับการอบรมและพระธรรมทูตที่ปฏิบัติงานในต่างประเทศเห็นพ้องกันว่าความต้องการหลัก คือ ใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติภาระงาน 15 ชนิด ซึ่งแยกเป็นการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่และการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ความต้องการทั้ง 15 ชนิด ได้รับการเรียบเรียงและบรรจุเนื้อหาบทเรียน นำไปถวายเป็นความรู้เป็นวิชาภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมทูต โดยเน้นการปฏิบัติงาน ผลการสอบหลังเรียนพบว่าคะแนนสอบพุดดีขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะด้านไวยากรณ์และความคล่องแคล่วในการพูด พระธรรมทูตส่วนใหญ่ทั้งที่เข้ารับการอบรมและพระธรรมทูตที่จะไปปฏิบัติงานในต่างประเทศลงความเห็นว่า การอบรมนี้เป็นการเตรียมตัวที่ดีมากสำหรับพระธรรมทูตที่จะไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ ผลการวิจัยทัศนคติเชิงคุณภาพชี้ชัดว่าการอบรมภาษาอังกฤษหลักสูตรเร่งรัดสำหรับพระธรรมทูตนี้จำเป็นต้องเพิ่มเวลาฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น และอุปกรณ์การสอนควรใช้อุปกรณ์ที่มีในการปฏิบัติงานจริงและสื่อประสมตามสมัยนิยมจะเป็นประโยชน์มากในชั้นเรียน

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2549 : 68) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการสอนโดยใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับ

การสอนโดยใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยร้อยละ 60 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติมีความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี

วันเพ็ญ เรืองรัตน์ (2549 : 50) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 4 จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ ของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณัฐพร พรหมโยธิน (2550 : 83) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง "Safety at Work" โดยใช้กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับร้อยละ 82.94/86.04 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระหว่างการใช้ชุดการสอนและหลังการใช้ชุดการสอนถึงเกณฑ์ร้อยละ 80/80 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

นเรศ เปลี้นคำ (2551 : 71) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนเฉลี่ยร้อยละ 48.90 และหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 75.90 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่าความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนมีเจตคติต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างดี

นิรมล วรมัต (2551 : 60) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนเท่ากับร้อยละ 30.13 และหลังเรียนเท่ากับร้อยละ 68.30 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดย

ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนมีเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างดี

ศุปรียา เตจ๊ะตา (2552 : 53) ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของผู้เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานด้านการท่องเที่ยว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษระหว่างการเรียนที่เน้นภาระงานด้านการท่องเที่ยวของผู้เรียนทั้งหมดผ่านเกณฑ์ (50%) ครั้งหนึ่งของผู้เรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีถึงดีมาก และอีกครั้งหนึ่งอยู่ในระดับปานกลาง 2) แรงจูงใจของผู้เรียนสูงขึ้นหลังการเรียนด้วยกิจกรรมที่เน้นภาระงานด้านการท่องเที่ยว

นนทพัทธ์ เมืองยศ (2552 : 49) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถทางการฟัง พูดภาษาอังกฤษ และความเชื่อมั่นในตนเองโดยการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานด้านการท่องเที่ยว ของนักเรียนระดับก้าวหน้า ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการฟัง พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังการเรียนแบบเน้นภาระงานด้านการท่องเที่ยว และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนสูงขึ้นหลังการเรียนแบบเน้นภาระงานด้านการท่องเที่ยว

วัชรภรณ์ หนูหล้า (2553 : 88) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นการใช้กิจกรรมภาระงานเพื่อการสื่อสาร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนเท่ากับร้อยละ 43.04 และหลังเรียนเท่ากับร้อยละ 68.64 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมภาระงานเพื่อการสื่อสาร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนมีเจตคติต่อวิธีการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมภาระงานเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับค่อนข้างดี

2. งานวิจัยต่างประเทศ

โคลแมน (Coleman. 1987 : 89 ; อ้างถึงใน ลม่อม ศรีเจริญ. 2544) ได้สร้างแบบเรียนประกอบการสอนที่ใช้กิจกรรมมุ่งปฏิบัติงานเพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนระดับปริญญาตรีในประเทศอินโดนีเซีย ที่เป็นชั้นเรียนที่มีขนาดใหญ่มากมีผู้เรียนประมาณ 55 คน ในการเรียนได้กำหนดแบบเรียนให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม มีการกำหนดกิจกรรมที่มีการแก้ปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราว หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนต้องพบ เมื่อสำเร็จการศึกษาพบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนที่ใช้กิจกรรมแบบมุ่งเน้นปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก

นูเนน (Nunan. 1991 : 57) ได้สอนกิจกรรมที่มุ่งเน้นกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร และได้สรุปแนวคิดจากการศึกษาไว้ว่า งานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร แบบเรียนและวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษา ทั้งนี้งานที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติควรสะท้อนสถานการณ์ที่นักเรียนจะต้องเผชิญในโลกแห่งความเป็นจริง และงานควรต้องเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการศึกษายังพบอีกว่า นักเรียนยังช่วยแก้ไขในสิ่งที่นักเรียนคนอื่นทำผิดในการใช้ภาษา นักเรียนใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างมากในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่าการเรียนแบบเป็นกลุ่มย่อยมีประสิทธิผลในการกระบวนกรสื่อสาร โดยใช้ภาษาเป้าหมายมากกว่าการให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูเพียงอย่างเดียว จะเห็นได้ว่าตัวป้อนที่ใช้เป็นปัญหาหรืองานนั้นจะต้องมีความหมายต่อนักเรียน เหมาะกับระดับและใกล้ตัวนักเรียนสามารถทำความเข้าใจได้ไม่ยาก และสร้างความตระหนักแก่นักเรียนได้ว่าสิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในโลกภายนอกห้องเรียน ทั้งนี้กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในห้องเรียนต้องถือว่าเป็นการฝึกฝนก่อนนำไปใช้จริงมากกว่าที่จะเป็นกิจกรรมสำหรับการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว

ซาเวท (Savage. 1999 : 69) ได้วิจัยการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถด้วยตนเอง โดยการกำหนดภาระงานให้เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถกำหนดทิศทางการเรียนได้ด้วยตนเองในประเทศไทยได้มีการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนแบบเน้นภาระงานกับผู้เรียนที่มีอายุมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ซึ่งตรงกับช่วงวัยของนักเรียนระดับก้าวหน้า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมทักษะการพูด

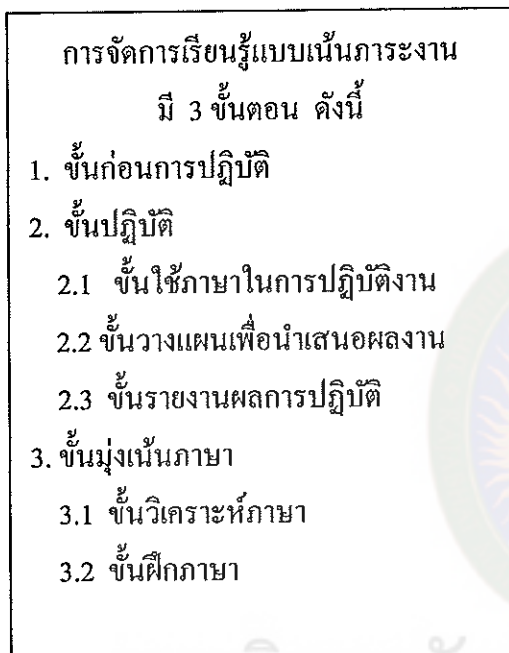
มาสซี (Massi. 2001 : 28) ได้วิจัยกิจกรรมเน้นภาระงานกับนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศอาร์เจนตินา ในหลักสูตรภาษาอังกฤษทั่วไป (English for General Purpose) ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จในการสื่อสารอย่างคล่องแคล่ว นอกจากนี้การเรียนโดยใช้กิจกรรมเน้นภาระงานยังช่วยส่งเสริมการเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อีกด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการใช้กิจกรรมการเรียนแบบเน้นภาระงานในชั้นเรียนจะช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ในชีวิตจริงได้ โดยตัวป้อนทางภาษากิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวป้อนและกระบวนกรเรียนจะช่วยพัฒนาความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีความเหมาะสมกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำกระบวนกรเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน มาใช้ในการพัฒนาทักษะการฟัง พูด ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

